

જ્યુઝ આંદ્ર ગાંધીનગર

NEWS OF GANDHINAGAR (Daily) દૈનિક

E mail - prdpraval@yahoo.co.uk

*Editor : Pradip A. Raval (Mo) 98246 53073 * Block No.677/2, Gh Type, Sector - 8, Gandhinagar (Gujarat)

* Volume : 10 * Issue No. 236 * Date: 16.06.2024, Sunday * Page :04 * Rs. 1.00/- * Annual Rs. 351/-

સિક્કિમમાં કુદરતનો પ્રકોપ: મુશળધાર વરસાદ, ભૂસ્ખલનથી ૯ મોત, ૧૨૦૦થી વધુ પ્રવાસી ફસાયા

હાલ સિક્કિમમાં અવિરત વરસાદના કારણે ભૂસ્ખલનની સ્થિતિ છે. મંગળ જીલ્લામાં વરસાદના કારણે થયેલા ભૂસ્ખલનમાં ૧૫ વિદેશી નાગરિકો તેમજ ૧૨૦૦થી વધુ પ્રવાસીઓ ફસાયા છે. શુક્રવારે એક અધિકારી દ્વારા આપેલી જાણકારી મુજબ ભૂસ્ખલન અને ભારે વરસાદના કારણે ૯ લોકોના મોત થયા છે તેમજ મિલકતને પણ મોટા પ્રમાણમાં નુકસાન થયું છે. આ ઉપરાંત ઘણા વિસ્તારોમાં રોડ

કનેક્ટિવિટી, વીજળી, મોબાઇલ ટાવરને ભારે નુકસાન થયું છે. સિક્કિમ પર્યટન અને નાગરિક ઉડ્ડયન વિભાગના અગ્ર સચિવ સી એસ રાવે જણાવ્યું હતું કે, ઝરિપોર્ટ્સ મુજબ, ભારે વરસાદ અને ભૂસ્ખલનને કારણે રસ્તા બ્લોક થવાથી લગભગ ૧૨૦૦ સ્થાનિક અને ૧૫ વિદેશી પ્રવાસીઓ ફસાયા છે. જેમાં થાઇલેન્ડના બે, નેપાળના ત્રણ, બાંગ્લાદેશના ૧૦ મંગળ જીલ્લાના લાણુંગમાં ફસાયા છે. સિક્કિમના

મુખ્યમંત્રી પ્રેમ સિંહ તમાંગે ભારે વરસાદના કારણે થયેલા ભૂસ્ખલન બાદની સ્થિતિની સમીક્ષા કરવા માટે મિન્ટોકંગમાં એક ઉચ્ચ સ્તરીય બેઠક બોલાવી છે. સિક્કિમમાં હાલ ભૂસ્ખલનની સ્થિતિ હોવાના કારણે સ્થાનિક અધિકારીઓએ ત્યાં ફસાયેલા પ્રવાસીઓને ત્યાંથી બહાર કાઢવાનું તેમજ જોખમ લેવાથી બચવાનું કહ્યું છે. ફસાયેલા પ્રવાસીઓ માટે પૂરતા પ્રમાણમાં રાશન છે. આ ઉપરાંત મુખ્ય

મંત્રીએ કહ્યું હતું કે, મુખ્ય સચિવની કચેરીએ હવામાનની સ્થિતિના આધારે તમામ પ્રવાસીઓને હવાઈ માર્ગે લાવવા માટે કેન્દ્ર સાથે વાતચીત શરૂ કરી છે. જો જરૂર પડશે તો પ્રવાસીઓને પ્રવાસીઓને રોડ માર્ગે પણ બહાર કાઢવામાં આવશે અને વિભાગ સ્થાનિક પ્રવાસન હિતધારક તેમજ મંગળમાં જિલ્લા વહીવટીતંત્ર, પોલીસ અને પ્રવાસન અધિકારીઓ સાથે સંકલન કરીને ફસાયેલા લોકોને બચાવવા માટે કામ કરી

રહ્યું છે. પ્રેમ સિંહ તમાંગે આ કુદરતી આફતમાં પ્રવાસીઓને શક્ય તમામ મદદ કરવાની ખાતરી આપી હતી. હાલ સિક્કિમમાં એક માત્ર લાણુંગ સિવાય અન્ય તમામ ભાગ મુસાફરી માટે ખુલ્લા અને સલામત છે. જિલ્લામાં ભારે વરસાદને કારણે ભૂસ્ખલન થયું છે જેના કારણે રસ્તાઓ બંધ થઈ ગયા અને ઘણા ઘર પણ ડૂબી ગયા છે, તેમજ નુકસાન થયું છે, ઈલેક્ટ્રિક થાંભલાઓ પડી ભાંગ્યા છે. તેમજ મોટી સંખ્યામાં પ્રવાસીઓ ફસાઈ ગયા ફસાઈ ગયા છે.

ડ્રગ્સનો 'દરિયો': દારકાના દરિયાકાંઠેથી ચરસના ૪૦ પેકેટ મળ્યા, કિંમત ૨૦ કરોડને પાર હોવાનું અનુમાન

દારકા નજીકના દરિયાકાંઠેથી નશીલા પદાર્થનો જથ્થો મળવાનો સિલસિલો યથાવત છે. ત્યારે આજે (૧૫મી જૂન) પોલીસને સર્ચ ઓપરેશન દરમિયાન દરિયાકાંઠેથી ૪૦ જેટલા ચરસના પેકેટ મળી આવ્યા હતા. જેની કિંમત અંદાજે ૨૦ કરોડ રૂપિયા જેટલી થાય છે. નોંધનીય છે કે, છેલ્લા એક અઠવાડિયામાં ચરસના આશરે ૧૦૦ જેટલાં પેકેટ મળ્યા છે. જેની કિંમત ૫૦ કરોડ સુધીની હોવાનું અનુમાન છે. થોડા દિવસો પહેલાં રૂપેણા બંદર તથા વરવાળા વિસ્તારના દરિયાકાંઠેથી ચરસનાં

૩૦ પેકેટનો જથ્થો મળી આવ્યો હતો, જેનું કુલ વજન ૩૨.૦૫૩ કિલો હતું અને તેની કિંમત ૧૬.૬૫ કરોડ જેટલી થાય છે. ત્યારબાદ ફરી દારકાના દરિયાકાંઠેથી ૧૬.૦૩ કરોડની કિંમતનો ૩૨ કિલો ચરસનો જથ્થો મળ્યો હતો. આજે દારકા તાબેના વાંચું ગામ વિસ્તારમાં આવેલા દરિયાકિનારા પાસે ચરસનો

કેટલાંક જથ્થો પોલીસને મળ મળ્યો હતો. ઉલ્લેખનીય છે કે, ડ્રગ્સ માફિયાઓએ હવે નવો પેતરો અપનાવ્યો છે. જેમાં ઈન્ટરનેશનલ સી બોર્ડર પરથી ડ્રગ્સના પેકેટ પ્લાસ્ટીકની કોથળીમાં પેક કરી દરિયામાં ફેંકી દેવામાં આવે છે. જે તપાસીને સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છના દરિયાકાંઠે પહોંચ્યા બાદ ડ્રગ્સ માફિયાઓના એજન્ટો દ્વારા ડ્રગ્સના આ પેકેટો મેળવી પંજાબ, મુંબઈ સહિતના શહેરોમાં વેચી નાખવામાં આવતું હોવાનું એક નેટવર્ક ચાલી રહ્યું છે.

હું ઈન્દિરા ગાંધીને મધર ઓફ ઈન્ડિયા માનું છું': કેન્દ્રીય મંત્રી સુરેશ ગોપી

અભિનેતા તમાંગી રાજકારણી બનેલા સુરેશ ગોપીએ ૧૨ જૂનના રોજ પુનકુનમમાં કરુણાકરણના સ્મારક મુરલી મંદિરમની મુલાકાત લીધી હતી. આ દરમિયાન તેમણે મીડિયા સાથે વાતીત કરી હતી. આ ચર્ચા દરમિયાન તેમણે કહ્યું કે, તેમની મુલાકાતનો કોઈ રાજકીય અર્થ ન કાઢવો જોઈએ, કારણ કે તેઓ તેમના ગુરુને શ્રદ્ધાંજલિ આપવા આવ્યા છે. ત્રિશૂર,

કેરળના બીજેપી સાંસદ અને કેન્દ્રીય મંત્રી સુરેશ ગોપીએ પૂર્વ વડાપ્રધાન ઈન્દિરા ગાંધીને મધર ઓફ ઈન્ડિયા કહ્યા હતા. ગોપી કેરળના પ્રથમ બીજેપી સાંસદ છે. તેમણે સીપીઆઈના સુનિલ કુમારને ૭૫ હજાર મતોથી હરાવ્યા છે. કરુણાકરણના પુત્ર અને કોંગ્રેસના નેતા કે મુરલીધરનને પણ હરાવ્યા હતા. મુરલીધરન ત્રીજા સ્થાને છે. ૫૦૦ તાના સંબંધો વિશે વાત કરતાં તેમણે કહ્યું કે, નયનર અને તેની પત્ની શારદા ટીચરની જેમ તેને પણ કરુણાકરણ અને તેની પત્ની કલ્યાણીકુટ્ટી અમ્મા સાથે ગાઢ સંબંધ હતા. તાજેતરમાં તેમણે કચ્છમાં નયનરના ઘરે પણ જઈને કહ્યું હતું કે, તેઓ ઈન્દિરા ગાંધીને મધર ઓફ ઈન્ડિયા માને છે, જ્યારે કરુણાકરણ તેમના માટે રાજ્યમાં કોંગ્રેસ પાર્ટીના પિતા હતા. તેમણે સ્પષ્ટ કર્યું કે કરુણાકરણને કેરળમાં

કોંગ્રેસના પિતા કહેવાથી દક્ષિણ રાજ્યની સૌથી જૂની પાર્ટીના સ્થાપકો કે સહ-સંસ્થાપકોનો કોઈ અનાદર નથી.

અમેરિકાની પરમાણુ સબમરીન 'હેલીના' ક્યુબાનાં ગ્વોટાનમો બે સુધી પહોંચી

વોશિંગ્ટન : કેરેબિયન સમુદ્રમાં રશિયાનાં યુદ્ધ જહાજ ફોગટ એડમિરલ "ગોર્શકોવ" તેની સાથેનાં બે અન્ય યુદ્ધ જહાજો અને એક પરમાણુ સબમરીને ક્યુબાનાં નૌકાદળ સાથે કરેલી યુદ્ધ કવાયતથી અમેરિકા સતેજ થઈ ગયું છે. વાસ્તવમાં ક્યુબાના દિવંગત સામ્યવાદી સરમુખત્યાર ફીડેલ કેસ્ત્રોના સમયથી અમેરિકા અને ક્યુબા વચ્ચે શત્રુતા ચાલે છે. તેમાંએ ઓક્ટોબર ૨૬ ૧૯૬૨ના દિવસે તે સમયનાં સોવિયેત સંઘના સર્વેસર્વા ખુશ્યોવે ક્યુબામાં ન્યુકિલેર ઓરહેડ્ડ્સવામાં મિસાઈલ્સ ગોઠવવા શરૂ કર્યા ત્યારથી તો વિશ્વની આ બંને મહાસત્તાઓ વચ્ચે ખરી ટના-ટની શરૂ થઈ ગઈ હતી અને તે સમયના પ્રમુખ જહોજ ફિટ્ઝગરલ્ડ કેનેડીએ સોવિયેત સંઘને સીધું જ આપનીનામું આપ્યું તે સમયે તો વિશ્વ યુદ્ધના ભણકારા વાગી રહ્યા હતા. પરંતુ કોમરેડ ખુશ્યોવે મિસાઈલ્સ ઉઠાવી લેતાં વિશ્વ શાંતિનો શ્વાસ લીધો હતો. માનવ જાતને જાણે કે શાંતિ-સદતી નથી. વળી રશિયાએ કદાચ યુકેન યુદ્ધથી વિશ્વનું ધ્યાન બીજે દોરવાના હેતુથી ડાબેરી રાષ્ટ્ર ક્યુબા સાથે કેરેબિયન સીમામાં જ તેની પ્રબળ ફિગેટ એડમિરલ ગોર્શકોવ તેની સાથેનાં બે યુદ્ધ જહાજો અને એક પરમાણુ સબમરીન સાથે ક્યુબાનાં નૌકાદળ સાથે યુદ્ધ કવાયત કરતાં અમેરિકાની ઉંચ ઉંચી ગઈ, તેણે ક્યુબાના ગ્વોટાનમો બે સુધી પોતાની પરમાણુ સબમરીન 'હેલીના' રવાના કરી દીધી છે. હેતુ રશિયા-ક્યુબા શું કરે છે તે જોવાનો હતો.

નેપાળમાં અનરાધાર વર્ષાને પરિણામે તપલેજંગ જિલ્લામાં ભૂસ્ખલનથી દટાઈ જતાં ચારનાં મૃત્યુ

ખટમંડુ, ગંગટોક : નેપાળ અને પૂર્વ ઉત્તર ભારતમાં છેલ્લા કેટલાક દિવસોથી અનરાધાર વર્ષા ચાલી રહી છે. નેપાળમાં તો તોફાની વરસાદે

માઝા મુકી છે. તેના પૂર્વના તપલે જંગ જિલ્લાનાં ફત્તનગુંગ ગામ પાસે ભારે ભૂસ્ખલન થતાં ઓછામાં ઓછી ચાર વ્યક્તિઓ દટાઈ ગઈ હોવાના સમાચારો પ્રાપ્ત થયા છે. જ્યારે લગભગ સમગ્ર પૂર્વોત્તર ભારતમાં પણ ધોધમાર વરસાદ થઈ રહ્યો છે. જે પૈકી, સિક્કિમમાં પ્રચંડ વર્ષાને લીધે થયેલાં ભૂસ્ખલનમાં

ઓછામાં ઓછાં ૬નાં મૃત્યુ થયાં છે જ્યારે ૧,૫૦૦ જેટલા સહેલાણીઓ ભારે વર્ષાને લીધે ભૂસ્ખલનો થતાં એક તરફ માર્ગો બંધ રહ્યા છે જ્યારે તિરતામાં આવેલાં પૂરને લીધે નદી ઉપરનો પૂલ તૂટી જતાં ૧,૫૦૦ જેટલા સહેલાણીઓ ફસાઈ ગયા છે. ઉત્તર સિક્કિમના મંગળ જિલ્લામાં તો વર્ષાએ તારાજી વેરી નાખી છે. તેમ સરકારી અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું. સિક્કિમમાં મંગળ જિલ્લાનાં અંગ ક્લાંગ પાસેનો બેઈલી બ્રીજ તૂટી પડ્યો છે. તે જિલ્લામાં આવેલાં ગોંગુ, યુંગથાંગ, લાયેન અને લાણુંગ જેમાં પર્યટન સ્થળ માટેનાં ગામો તેમની રુઝડોંગમાર સરોવર અને યુંગથાંગ વેલી સાથે પણ સંપર્ક તૂટી ગયો છે. આ ભારે વર્ષાને લીધે,

પક્ષો પ ગામમાં ૩ અને અભિયંગ ગામમાં ૩નાં નિધન થયાં છે. તેમ મંગળ જિલ્લાના કલેક્ટર હેમકુમાર છેત્રીએ જણાવ્યું હતું. ઉત્તર સિક્કિમમાં અનેક સ્થળોએ ઝાડ પડી ગયાં હતાં. વીજળીના થાંભલા પણ પડી ગયા હતા. ત્યાં મોબાઇલ નેટવર્કને પણ ઘણી અસર થઈ છે. સિક્કિમના મુખ્યમંત્રી પ્રેમ સિંહ તમાંગે અત્યારે અરુણાચલ પ્રદેશની મુલાકાતે છે. તેઓ ભાજપના નેતા પ્રેમકુમાર ખાંડુના થપથ વિધિ સમારોહમાં ભાગ લેવા ત્યાં ગયા છે. તેઓએ ફોન દ્વારા વહીવટી અને પોલીસ અધિકારીઓને તુર્ત જ સહાય કામમાં લાગી જવાં કહ્યું છે. સ્ટેટ ડીઝાસ્ટર રીલીફ ફોર્સ પણ સક્રિય થઈ ગયું છે.

તંત્રી લેખ.....

ભૂકંપ પીડિતોની સ્મૃતિમાં બનેલ મ્યુઝિયમ 'પ્રિક્સ વર્સેલ્સ એવોર્ડ' માટે પસંદ

ભૂપેન્દ્ર પટેલે જણાવ્યું હતું કે, ગુજરાતના તત્કાલિન મુખ્યમંત્રી અને વર્તમાન વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીનું સપનું હતું કે વર્ષ ૨૦૦૧ના વિનાશક ભૂકંપમાં માર્યા ગયેલા લોકોની યાદમાં એક સંગ્રહાલય બનાવવાનું અને કચ્છની સ્થિતિસ્થાપકતાને શ્રદ્ધાંજલિ આપવાનું પણ સ્વપ્ન હતું. ગુજરાતમાં ભૂકંપ પીડિતોની સ્મૃતિમાં બનેલા મ્યુઝિયમ 'સ્મૃતિવન અર્થકવેક મેમોરિયલ મ્યુઝિયમ'ની યુનેસ્કો દ્વારા પ્રિક્સ વર્સેલ્સ એવોર્ડ માટે પસંદગી કરવામાં આવી છે. રાજ્યના મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે શુક્રવારે સોશિયલ મીડિયા પર પોસ્ટ કરીને આ માહિતી આપી હતી. મુખ્યમંત્રીએ તેમની પોસ્ટમાં જણાવ્યું હતું કે ગુજરાત અને ભારત માટે ગર્વની ઘણી ઇજાઓ દ્વારા દર વર્ષે આર્કિટેક્ચર અને ડિઝાઇન માટે જાહેર કરવામાં આવતા પ્રતિષ્ઠિત પ્રિક્સ વર્સેલ્સ એવોર્ડ હેઠળ ભુજમાં સ્મૃતિવન અર્થકવેક મેમોરિયલ મ્યુઝિયમ વિશ્વના ૭ સૌથી સુંદર મ્યુઝિયમમાં સ્થાન પામ્યું છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, "ગુજરાત માટે ગર્વની વાત છે કે પ્રથમ વખત કોઈ ભારતીય મ્યુઝિયમને સ્થાનિક સંસ્કૃતિ અને પ્રકૃતિ સંરક્ષણની અભિવ્યક્તિ માટે આટલી વૈશ્વિક ઓળખ મળી છે." ભૂપેન્દ્ર પટેલે જણાવ્યું હતું કે, ગુજરાતના તત્કાલિન મુખ્યમંત્રી અને વર્તમાન વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીનું સ્વપ્ન હતું કે વર્ષ ૨૦૦૧ના વિનાશક ભૂકંપમાં માર્યા ગયેલાઓની યાદમાં એક સંગ્રહાલય બનાવવાનું અને કચ્છની સ્થિતિસ્થાપકતાને શ્રદ્ધાંજલિ આપવાનું પણ સ્વપ્ન હતું. એ જ આધારે ભુજમાં સ્મૃતિવનનું નિર્માણ થયું.

મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલની અમદાવાદમાં શ્રી સવા ફાઉન્ડેશન દ્વારા આયોજિત "ધ રીયલ હીરોઝ" એવોર્ડ સમારોહમાં પ્રેરક ઉપસ્થિતિ

કર્મ આપણી સંસ્કૃતિ, આપણે સારા કર્મ કરીએ ત્યારે તેનું ફળ અવશ્ય સારું જ મળે છે : મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ

અમદાવાદમાં શ્રી સવા ફાઉન્ડેશન દ્વારા આયોજિત 'ધ રીયલ હીરોઝ' એવોર્ડ સમારોહમાં મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ એવોર્ડ સમારોહમાં સમાજ માટે ઉદાહરણરૂપે કામગીરી કરનારી ૧૫ જેટલી સંસ્થાઓને 'રીયલ હીરોઝ'ને એવોર્ડ એનાયત કરવામાં આવ્યાં હતા.

આ એવોર્ડ સમારોહમાં મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે સમાજ જીવનમાં વિવિધ ક્ષેત્રમાં સેવા પ્રદાન કરનાર 'રીયલ હીરોઝ'ને અભિનંદન પાઠવતા કહ્યું કે, કર્મ આપણી સંસ્કૃતિ છે. આપણે સૌ કર્મ પર વધારે માનીએ છીએ. કર્મ જ્યારે આપણે સારા કર્મ કરીએ છીએ, ત્યારે તેનું ફળ અવશ્ય સારું જ મળે છે. જ્યારે આપણને કર્મનું ફળ મળી જાય છે ત્યાંથી જ એક નવા કર્મની શરૂઆત પણ થઈ જાય છે એટલે સૌ કોઈએ સારા કર્મો સતત કરતા રહેવું જોઈએ.

તેમણે વધુમાં કહ્યું કે, આપણી સમક્ષ એવા ઘણા ઉદાહરણો પણ છે કે, જેમની પાસે કંઈ જ નથી એ વ્યક્તિ પણ આજે નાનામાં નાના વ્યક્તિનો વિચાર કરે છે અને સારું કર્મ કરે છે અને આજ આપણી પણ સંસ્કૃતિ છે.

વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર મોદીના સેવા કાર્યોની વાત કરતા મુખ્યમંત્રી શ્રીએ કહ્યું કે, વડાપ્રધાન શ્રી

નરેન્દ્રભાઈ મોદી એક-એક પણ અને એક - એક મિનિટ પ્રજાજનોની સેવા માટે તત્પર છે. શ્રી નરેન્દ્રભાઈ હંમેશાથી કહેતા આવ્યા છે કે, હું ભારત દેશ માટે ૨૪ કલાક એટલે કે એક-એક પણ દેશના વિકાસ માટે કામ કરવામાં તત્પર છું. શ્રી નરેન્દ્ર ભાઈ મોદીની આ સેવાને કારણે જ આજે દેશના તમામ ક્ષેત્રમાં વિકાસ થયો છે.

આ એવોર્ડ કાર્યક્રમ અંગે શ્રી સવા ફાઉન્ડેશનના સ્થાપક સુશ્રી અમી મોદીએ કહ્યું કે, પ્રથમ વખત આ પ્રકારે કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. જેમને એવોર્ડ આપવામાં આવ્યો છે એ તમામ લોકો સમાજના રીયલ હીરો છે અને તેમને તેમના જ કાર્યો માટે સન્માનિત કરવામાં આવ્યા છે. તેમની કામગીરીનું વળતર એ એવોર્ડ નથી પરંતુ આ તમામ લોકો પડદા પાછળ રહીને લોકોની સેવા માટે અવિરતપણે કામ કરી રહ્યાં છે તેમને બિરદાવવા માટે આ કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો હતો. આ ઉપરાંત ૧૫ ફાઉન્ડેશનને ૫૦,૦૦૦નો ચેક આપવામાં આવ્યો હતો.

અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, સમાજ માટે કંઈ કરી છૂટનાર અને નિઃસ્વાર્થ ભાવે સેવા કરનારા લોકો માટે પ્રથમ વાર xધ રીયલ હીરોઝx એવોર્ડ કાર્યક્રમ બોડકહેવ

ખાતે યોજાયો હતો. શ્રી સવા ફાઉન્ડેશન દ્વારા આયોજિત આ કાર્યક્રમમાં સમાજ માટે ઉદાહરણરૂપે કામગીરી કરનારી સંસ્થાઓને એવોર્ડ આપવામાં આવ્યા હતા.

આ અવસરે સામાજિક આગેવાનો તેમજ વિવિધ ક્ષેત્રના મહાનુભાવો તેમજ મોટી સંખ્યામાં આ સંસ્થા સાથે જોડાયેલા લોકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

હિંમતનગર રાયગઢ જંગલ વિસ્તારમા બેફામ વૃક્ષ કટીગથી લોકોમાં ભારે આક્રોશ...

સાબરકાંઠા હિંમતનગર જંગલ વિસ્તારના ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં છેલ્લા કેટલાક મહિનાથી બેફામ રીતે લીલા વૃક્ષોના કટીગ થવાના મામલે પર્યાવરણ પ્રેમીઓમાં ચિંતાનો વિષય બનેલ છેવન વિભાગની રહેમ નજર હેઠળ રાયગઢ અને ગાંભોઈ જંગલ વિસ્તારમાં પ્રતિદિન હજારો મણલાકડું સ્થાનિક મિલોમાં રાતો રાત ખડકાઈ રહ્યું છે આમ છતાં તંત્ર આંખ આડા કાન કરી રહ્યું છે એક તરફ સરકાર દ્વારા વૃક્ષારોપણની મોટી મોટી જાહેરાતો કરાય છે તો બીજી તરફ લીલા વૃક્ષોનો નિકંદન કાઢતા આ વન તંત્રની નીતિ સામે પર્યાવરણ પ્રેમી અને લોકોમાં ભારે વિરોધ વંટોળ ઊભો થવા પામેલ છેઆઅંગે જાણવા મળ્યા મુજબ વિભોડા વિજયનગર રાયગઢ જંગલ વિસ્તારમાંથી કીમતી વન પેદાશોનો નાશ કરી ઈમારતી જંગલી લાકડા રાત્રી દરમિયાન બારોબાર હેરાફેરી થઈ રહી હોવાની લોકોમાં વ્યાપક ભુમ ઉપડી છે જંગલ વિસ્તારોમાંથી કેટલાક જંગલ ખાતાના મળતીયા કેકેદારો દ્વારા ટ્રેક્ટર અને ટેમ્પામાં ભરી હજારો ટન ઈમારતી લાકડા વહેલી સવારે રાયગઢ થઈને હરસોલ તરફ જતા માર્ગ પરથી બેરોકટોક પસાર થતા હોવાનું જાણવા મળેલ છે આ માર્ગ પર વિજયનગર ભિલોડા અને ગાંભોઈ એમ ત્રણ પોલીસ સ્ટેશન આવેલા છે તેમજ હિંમતનગર શામળાજી હાઈવે પર રાયગઢ ગામે જિલ્લાના વન ખાતાની વિભાગીય રેન્જ ફોરેસ્ટ કચેરી પણ આવેલી છે આમ છતાં મોડી રાત્રે અને વહેલી પરોઢે જંગલ ખાતા અને પોલીસની રહેમ નજર હેઠળ છેલ્લા કેટલાક સમયથી બેરોકટોક લીલા લાકડાની હેરાફેરી ચાલી રહી છે

બકરી ઈદ દિન પહેલાં આ વખતે વલાદ વિકાસ ફાઉન્ડેશન દ્વારા નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે આપણે અબોલ જીવો ને ઈદ પહેલાં છોડાવીશુ આ માટે રાણીપ બકરી મંડી માં થી ૬૦ અબોલ જીવો ને વલાદ વિકાસ ફાઉન્ડેશન ના સભ્યો દ્વારા છોડાવી ને રાયરડા ખાતે આવેલી પાંજરાપોળમાં છોડી તેમને અભયદાન આપ્યું હતું આ ફાઉન્ડેશન મેડિકલ કેમ્પ યોજી માનવસેવા નું કામ કરે છે આ વખતે સર્વ જીવો ની સેવા માટે આગળ આવ્યા હતા

વડોદરામાં જમીનોમાં લોકોને થતી હેરાનગતિ અંગે જિલ્લા કલેક્ટર ટૂંક સમયમાં ઓપન હાઉસ શરૂ કરશે : ધારાસભ્યની રજૂઆત બાદ નિર્ણય

વડોદરા શહેર જિલ્લાના જમીનોના પ્રશ્નો ઉકેલવા માટે ઓપન હાઉસ શરૂ કરવા માંજલપુરના ધારાસભ્ય યોગેશ પટેલે રજૂઆત કરી હતી જેને જિલ્લા કલેક્ટર દ્વારા સ્વીકારવામાં આવી છે અને ટૂંક સમયમાં તેનો અમલ શરૂ થશે તેમ ધારાસભ્ય યોગેશ પટેલે જણાવ્યું હતું. વડોદરા શહેર ભાજપ પ્રમુખે અન્ય પ્રશ્નો અંગે જે સૂચન કર્યું છે તેમાં માત્ર વિશ્વામિત્રી નદી નો પ્રશ્ન જ નહીં અગાઉ વડોદરા શહેરના ૩૦ જેટલા મહત્વના પ્રશ્નો રાજ્ય સરકારમાં પેન્ડિંગ છે તેનું ઉકેલ આવતો નથી. જે અંગે તમામ ધારાસભ્યોએ સંયુક્ત રીતે મુખ્યમંત્રી સમક્ષ તેમજ

વિધાનસભાના અવારનવાર રજૂઆતો કરી છે. અને હાલના મુખ્યમંત્રીને પણ રજૂઆત કરી

વડોદરાના તમામ ધારાસભ્યોની સંયુક્ત બેઠક બોલાવવા માંગણી કરી છે.

સ્માર્ટ મીટર અંગે ધારાસભ્ય યોગેશ પટેલે જણાવ્યું હતું કે વડોદરા શહેર જિલ્લામાં ૨૮,૦૦૦ સ્માર્ટ મીટર લગાવવામાં આવ્યા છે. હાલમાં

સ્માર્ટ મીટર લગાવવાનું અટકાવવામાં આવ્યું છે. હવે પ્રશ્ન રાજ્ય સરકારમાં છે જે અંગે રાજ્ય સરકારમાં રજૂઆત કરી તેનો ઉકેલ આવે તેવા પ્રયત્ન કરીશું.

અમરેલી પંથકમાં બાળકી બોરમાં ફસાઈ જતાં કલાકો સુધી રેસ્ક્યુ ઓપરેશન

અમરેલી, : અમરેલીના લાકી તાલુકાના સુરગપરા ગામે આરોહી નામની એક દોઢ વર્ષની ખેત મજૂર પરિવારની બાળકી ખેતરના ખુલ્લા બોરવેલમાં ખાબકી હતી. પરિવારની એક ને એક દીકરી બોરવેલમાં પડી હોવાનું દેખાતા તેના માતા-પિતા હતપ્રભ બની ગયા હતા

બનાવની જાણ સ્થાનિક પ્રશાસનને કરવામાં આવતા અમરેલી ફાયર વિભાગ તેમજ રોબોટ રેસ્ક્યુ ટીમ સ્થળ પર પહોંચી ઓપરેશન આરોહી શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું અને બાળકીને બચાવવાના પ્રયત્નો શરૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

બાળકી ઉઠી દરરોજના રૂટિન પ્રમાણે બહાર રમી રહી હતી. તે દરમિયાન ખેતરમાં આવેલ ખુલ્લા બોર પરથી પથ્થર ખસી જતા બાળકી બોરમાં ખાબકી હતી. દરમિયાન દીકરી ન દેખાતા અને ક્યાંક અવાજ સાંભળતા ૧૨ વાગ્યાના આસપાસ દીકરી બોરવેલમાં ફસાઈ હોવાનું પરિવારના લોકોને પ્રતીત થયું હતું. આ ઘટના બાદ બાળકીના પિતાએ તેના ખેતર માલિકને જાણ કરતા તેમના દ્વારા બાળકીને બહાર કાઢવા માટે જીસીબી સહિતના સાધનો મંગાવ્યા અને સ્થાનિક પ્રશાસનને જાણ કરવામાં આવી હતી. આ બાદ બાળકીને બચાવવા માટે પ્રશાસન દ્વારા અમરેલી ફાયર વિભાગને જાણ કરવામાં આવી હતી. જેથી અમરેલીથી ટીમ ઘટના સ્થળ પર પહોંચી ગઈ હતી. તેમજ બાળકીને બોરમાં ઓક્સિજન સતત મળતો રહે તે માટે પ્રયત્નો શરૂ કરવામાં આવ્યા હતા.

સાથે મળી બાઈકની ચોરી કરી હોવાની કબુલાત સગીરે કરી છે. લક્ષ્મીપુરા પોલીસ સ્ટેશનની પીસીઆર વાનને કંટ્રોલરૂમ તરફથી વર્દી મળી હતી કે કે યસ કોમ્પ્લેક્ષ સામે રણછોડ પાર્ક ખાતે એક ઈસમ ચોરી કરવા આવ્યો છે. જે વર્દી આધારે પોલીસે

સ્થળ ઉપર જઈ તપાસ કરતા એક ઈસમ મળી આવ્યો હતો. પરંતુ કિશોર હોય તથા તેની પાસે રહેલ મો.સા.ના દસ્તાવેજ પુરાવા કાગળો હોય તો રજૂ કરવા જણાવતા તે ગલ્લા તલ્લા કરી કોઈ સંતોષકારક જવાબ આપતા ન હતો.

ગુજરાત સરકારનો મહત્વનો નિર્ણય, સતત ચોથી વખત ઈમ્પેક્ટ ફીની મુદત છ મહિના લંબાવી

ગુજરાત સરકારે ઈમ્પેક્ટ ફીને લઈને એક મહત્વનો નિર્ણય લીધો છે. જેમાં ઈમ્પેક્ટ ફી ભરવાની મુદતમાં વધારો કરાયો છે. ગુજરાત સરકાર દ્વારા ઈમ્પેક્ટ ફી ભરવાની મુદતમાં સતત ચોથીવાર વધારો કરતા હવે વધુ છ મહિનાની મુદત લંબાવવામાં આવી છે. રાજ્યમાં બિનઅધિકૃત ગેરકાયદેસર બાંધકામો ફી ભરીને કાયદેસર કરવા માટેની ઈમ્પેક્ટ ફી ભરવાની મુદત વધુ છ મહિના લંબાવાઈ છે. ઈમ્પેક્ટ ફી ભરવાની મુદતમાં સતત ચોથી વખત વધારો કરવામાં આવ્યો છે. ઉલ્લેખનીય છે કે ત્રીજી વખત અપાયેલી છ મહિનાની મુદત ૧૬મી જૂને એટલે કે આજે પૂર્ણ થઈ રહી હતી. હવે નવી તારીખ ૧૭મી જૂન રવિવારથી આગામી છ મહિના સુધી મુદતમાં વધારો કરવામાં આવ્યો છે. ગુજરાતમાં ગેરકાયદે બાંધકામને ઈમ્પેક્ટ ફી ભરીને કાયદેસર કરી શકાય છે. આ પહેલા ત્રણ વાર સરકાર દ્વારા ઈમ્પેક્ટ ફીની મુદત વધારી હતી.

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર. ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર દૈનિક સાહિત્ય સરિતા- આયોજક : પ્રદીપ રાવલ

NOG SS NO : 089

પ્રકાર : ગદ્ય
વિષય. — વહેતો સમય
શીર્ષક — એકધાર

ન કાનો, ન માત્રા, કોઈપણ જાતના આડા અવળા નિશાન નગરનો સમય. પૃથ્વીની ઉત્પત્તિ થઈ તે કાળથી સમય એકધારો ચાલે છે.

વન, ટાઢ, તડકો કે ધોધમાર વરસાદ તેને હચમચાવી ન શકે. તેની ગતિમાં કોઈ ફરક ન જણાય. બસ પસાર થયા કરે. એકવાર જાય પછી કદી પાછું વળીને ન જુએ. સમય પાસેથી માનવી એ ઘણું શીખવાનું છે.

સહુ પ્રથમ સમય અતિ મૂલ્યવાન છે. અવસર એક વખત ગયો કદી પાછો નહી આવે.

“મારી પાસે સમય નથી” એ હળાહળ જુઠાણું છે. હું અને તમે બંને જાણીએ છીએ.

“સમય વર્તે સાવધાન”. એનો અર્થ બરાબર જાણવો. તેથી કહેવાય છે, અણી ચૂક્યો સો વર્ષ જીવે.

સમયને ઓળખીને ચાલવું ડહાપણ ભર્યું કામ છે.

સાંભળ્યું હશે “ સમય બડા બલવાન હૈ નહિ મનુષ્ય બલવાન”.

સમય વિશે જેટલું લખીએ તેટલું ઓછું છે. સમય પર કામ કરવું. સમય પર ભોજન કરવું. સમય પર રાતના સૂવા જવું. સમય પર સવારે પથારી ત્યજવી.

સમયનો સદઉપયોગ મહત્વનો છે. એકવાર સમય સરકી ગયો, ગયા ખાતે. સમય સર ચેતજો.

NOG SS NO.199

વિષય:- વહેતો સમય
પ્રકાર :- પદ્ય (ગઝલ)
શીર્ષક :- "સમય વહેતો જાય છે"
શબ્દ :- ૭૭

સમય વહેતો જાય છે ઘણી વાતો કહેતો જાય છે,
આજ હશે કાલ નહી હોય દિનરાત વહેતો જાય છે.

સુખ પડશે કે દુઃખ પડશે ક્યાં કોઈને શે ખબર,

તડકો હોય કે છાંયડો એ સમય સહેતો જાય છે.

રાજા હશે કે રંક હશે સમય સમયનું કામ કરશે,
જૂનું નવું, નવુ જૂનું એ જગતને જણાવતો જાય છે.

એક સરખા દિવસ કોઈના ક્યાં રહે છે સુષ્ટિમાં,
માલવપતિ મુંજ અહી કુંજરે પિલાતો જાય છે.

સમય સમયનું કામ કરે સમય ક્યાં રહે છે હાથમાં,
આજે છે કાલે ને હોય સમય સમજાવતો જાય છે.

અમૃત શ્રીમાળી - મહેસાણા

NOG SS NO 140

વિષય: વહેતો સમય
પ્રકાર: પદ્ય અછાંદસ
શીર્ષક: છેલ્લો અંક..શબ્દો:૯૨

"સમયકી ધારામેં ઉમર બહ જાની હૈ, ઘડીભર જી લે તુ!"
નિયતી ચેતવતી રહી સમય વર્તે સાવધાન.

બાળપણ વીત્યું રમતાં રમતાં માબાપની છત્રછાયામાં,
ખબર ના પડી ક્યારે મોટાં થયાં.

યુવાનીમાં દોડતો રહ્યો, હાંફતો રહ્યો. ધન ભેગું કરતો રહ્યો. ખબર ના રહીશબ્દ : ૮૪
?સમય ક્યાં ગયો.

ક્યારે વાળમાં રૂપેરી ચમક આવી ખબર ના પડી.દાંત પડવા માંડ્યા, ઢીંચણ ઘસાવા લાગ્યા.
"બુઢાપા દેખકર રોયા"

સાથીનો હાથ થામી લે.
છેવટે તો બે જ રહ્યાં.
સાથે જીવ્યાં એ હુંફની વાતને વાગોળી લે.

ચેતી જા મનવા!
જીવન નાટકનો છેલ્લો અંક.
પડદો પડે પહેલાં જીવી લે.મુઢી ભર સમયને માણી લે.

હેમા પિનાકીન ત્રિવેદી .કૃષ્ણપ્રિયા

NOG SSO NO: 229

વિષય : વહેતો સમય
શીર્ષક : સમયની સતત,વહેતી સરિતા
પ્રકાર : પદ્ય શબ્દો : ૧૫૦
નામ : "પ્રપાશી"પરેશ મ. પાઠક.

સમયની સતત પ્રગતિ
સમયની સરિતા તો વહેતી રહેતી,
જાણે જીવનની મહત્તા કહેતી,
જે સાચવે છે, સમય મળેલો,
પરિસ્થિતિ સર્વે છે,તેને ફળેલી!

ગગને ઉગે છે,સૂરજ જ્યારથી,
શરૂ થાય છે, દિન સૌનો ત્યારથી
કરવા આપણે ઉદ્યમ અવનવા,
સુખ-સંતોષનાં કાર્યો સવારથી!

બાંધીને સૌ ને સમય ચેતવે છે,
કુટુંબને સાંકળ જેમ રહે સાચવી,
વડીલ દે હેતે અનુભવની શિખ,
ને સાચાં ખોટાંનો મરમ સમજાવી !

આભ અટારીએથી,થાય છે પ્રકાશ,
જોવાનો વિશ્વને રે,રૂડો અવકાશ,

કરવા સૌએ સારા વિચાર,
થાશે ઉત્તમ તેથી જ આચાર !

સમય તો વેગે,રહે છે સરકતો,
ખળખળ વહેતું સમયનું ઝરણું,
પળ પળ કથા કરમની કહેતું!
સરતું રહે જેમ જળ સરિતાનું,
પોષણ દરેકનું તે કરતું રહેતું!

વાગે છે સિતાર,થાસ તણી આ
કોને ખબર?તે વાગશે ક્યાં સુધી?
રાગ અને સ્વરનું સુરીલું સંગીત
યાલુ જ રહેશે ગીત,તે ત્યાં સુધી !

કુદરતના કાનૂનને સદા સ્વીકારજો ,
વાવો જેવું,તેવું જ લણશો!
"પ્રપાશી"સાંભળી અવાજ સમયજો,
અનોખી ગતિને પ્રેમે માણશો!અસ્તુ....!
-"પ્રપાશી" પરેશ મ. પાઠક.

NOG SS NO : 232

વિષય : વહેતો સમય.
શિર્ષક : વહેતો સમય.
પ્રકાર: કાવ્ય - અછાંદસ

કિનારે બેસીને હું,
પ્રસંગો ના પરપોટા,
છોડ્યા કરું છું હું.
કેટલાક નજીકમાંજ,
કેટલાક દૂર દૂર જાય,
ફૂલે ફાલે, પછી ફૂટે.
બધા જ સમય માં
ભળી જાય, ને
સમય સાથે વહી જાય.

આજે મેં કોડીયા માં,
વાટ કરી, તેલ મૂકી,
દિવો પ્રગટાવ્યો.
મૂકી દીધો એને
સમય ના વહેણમાં,
પછી,
જોયા કરું, જોયા જ કરું.
ડગમગ થતો એ,
ભળી ગયો, વહી ગયો,
બીજા દિવડા ની સાથે.

કિનારે બેઠેલો હું
અને વહેતો આ સમય.
અશ્વિન જાની.વડોદરા

NOG SS NO 223

વિષય :- વહેતો સમય
શીર્ષક :- સમય દર્શન
પ્રકાર :- પદ્ય - શબ્દ :-૧૭૧
હજુ તો શૈશવ નિર્દોષ, ત્યાં આવી યુવાની;
આવી એવી જ ગઈ ચંચળ યુવાની.

સુખ દુઃખ અનુભવે થયા જ્ઞાનવૃદ્ધ,
જીવન સાર પામ્યા પ્રેમ સમૃદ્ધ;
જુઓ આ જ છે વહેતો સમય.

સુખભાને રશ્મિ કિરણે ખીલી કળી,
મધ્યાહને ફૂલ બની લહેરાતી કળી.
સાંજ ઢળતા ખરી પડી મસ્ત કળી,
મહેક બની વાતાવરણે ભળી કળી;
જુઓ આ જ છે વહેતો સમય.

જીવન નદીના બે છે કિનારા,
આ પાર હું, પેલે પાર તું;
વચ્ચે છે વહેતી સમયની
ધારા,
ઋણાનુબંધે રચાયા કાળના કિનારા;
જુઓ આ જ છે વહેતો સમય.

જુદી કાયા, જુદી માયા, જુદો છે સંસાર,
પામીએ પ્રેમ સ્વરૂપ શાશ્વત અપાર,
ભલે તું અને હું છીએ દ્વેત સંસાર,
પણ સ્નેહ સમર્પણ પામીએ અદ્વેત સર્વ આધાર;
જુઓ આ જ છે વહેતો સમય.
નામ : દેવેન્દ્ર આચાર્ય.અમદાવાદ

NOG SS No : 321

વિષય. " વેહતો સમય,"
શીર્ષક..આજ ની પળ
શબ્દ. ૨૨૨

પ્રકાર.ગદ્ય

લેખિકા સુચી રાવલ

"સમય કી ધારા મે ઉમર બેહ જાની હૈ" કવિ એ જે કહ્યું છે એ સાવ સાચું કહ્યું છે.માણસ પાસે સમય જતાં બાધુ ફક્ત યાદો મા જ કેદ થઈ ને રહે છે. કેટલીક યાદો મીઠી હોય છે તો કેટલીક કડવી પણ એજ તો જીવન જીવવા માટે ને આગળ વધવા માટે પ્રેરણા આપે છે .માણસ બધું કરી શકે પણ વીતેલો સમય ક્યારેય પાછો ના લાવી શકે.બસ સમય ની સાથે વેહતા શીખવું પડે .એક વાત દરેક વ્યક્તિ ને યાદ રે છે એ વેહતાં સમય મા જે સુખ દુઃખ આપ્યા એમાં એની જોડે કોણ હતું .ક્યારેક પોતાના કરતાં બીજા લોકો તમારા માટે ઘણું કરી દેતા હોય છે.ત્યારે લાગે કે ના આજ તો સાચી લેણદેણ છે .સમય ની સાથે પરિપકવ થઈ ને વીતેલા સમય નું અવલોકન કરીએ ત્યારે લાગે કે હજુ તો ઘણું બધું કરવાનું બાકી છે .આપડા શોખ, સપના,અને પોતાના માટે જીવવાનું બી બાકી છે જુના મિત્રો જૂની યાદો અને એ યાદો ની મીઠી મધુરી વાતો .એકલા હોય ત્યારે હોઠ પર મલકાટ આવી જાય. " વેહતા સમય ની રેત મા પગલાં પડી શકું નથી મારું ગજું કે હું આમ યાદો ને ભુલાવી શકું," આ સમય એટલો કિમતી છે કે એને એક વાર ગયા પછી દુનાયાની કોઈ સંપત્તિ પાછી લાવી ના શકે . જો તમારા જીવન ની કોઈ સુંદર પળ છે તો એ આજ અને અત્યારેજ છે એને આનંદ થી આભાર - નિહારીકા રવિયા ભરી દો .

NOG SS NO 173.

" વહેતો સમય"

પ્રકાર -પદ્ય

શબ્દ -૯૩.

જીંદગી આપી છે તો મસ્ત બની જીવવાં માંગું છું.
વહેતા સમય સાથે વહેચવા માંગું છું.
દુઃખ તો છે પણ સ્મિત વેરવા માંગું છું.
પાંખો તો નથી પણ સપનાને સાકાર કરવાં માંગું છું.
પહેલી તો છે પણ ઉકેલવા માંગું છું.
હાર તો છે પણ હારીને જીતવા માંગું છું.
રંગબેરંગી છે દુનિયા, પણ માનવતાનાં રંગમાં રંગાઈ જવાં માંગું છું.
કોઈ ને પાડીને નહી, એને જીતી ને જીતવા માંગું છું.
કોઈ જામા ના કરે, પણ હું જામા આપવા માંગું છું.
ક્યારેક લાગણીમાં તણાઈ જાઉં છું ત્યારે,
એકલતામાં પણ કવિતા લખી જીંદગીને સજાવવા માંગું છું.
નામ-ડૉ. દક્ષા જોશી 'નિર્જરા'

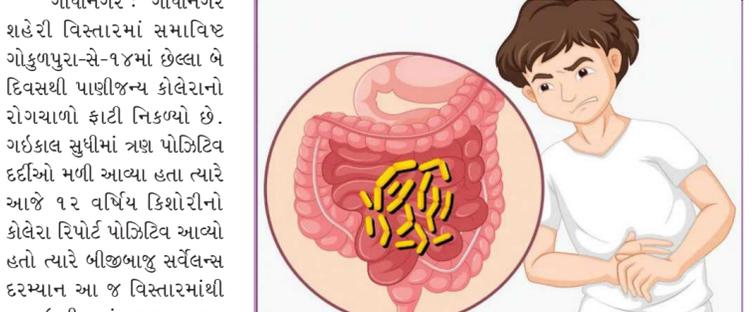
ગાંધીનગર જિલ્લામાં ૧૦મા વિશ્વ યોગ દિવસની ઉજવણી ૧૪૬૨ કોલેરાગ્રસ્ત ગોકુળપુરા વિસ્તારમાંથી સ્થળે કરાશે : બે લાખ ૬૦ હજાર જેટલા નાગરિકો સહભાગી બનશે ઝાડા-ઉલટીના નવા રજ દર્દીઓ મળ્યાં

સમગ્ર વિશ્વમાં તા. ૨૧મી જૂનને વિશ્વ યોગ દિવસ તરીકે ઉજવવામાં આવે છે. આ વર્ષે ગાંધીનગર જિલ્લામાં દશમાં વિશ્વ યોગ દિવસની ઉજવણી ઉત્સાહપૂર્વક વધુમાં વધુ લોકો સ્વયં સહભાગી બને તેવા ઉમદા આશય સાથે જિલ્લા વહીવટી તંત્ર દ્વારા કરવામાં આવનાર છે, તેવું જિલ્લાના ઇ.ચા. કલેક્ટર અને જિલ્લા વિકાસ અધિકારી શ્રી સંજય મોદીએ જણાવ્યું હતું. ગાંધીનગર જિલ્લામાં યોજનાર દશમા વિશ્વ યોગ દિવસની ઉજવણીની માહિતી આપતાં જિલ્લાના ઇ.ચા કલેક્ટર અને જિલ્લા વિકાસ અધિકારી શ્રી સંજય મોદીએ ઉમેર્યું હતું કે, દશમા વિશ્વ યોગ દિવસની ' સ્વયં અને સમાજ માટે યોગ'ની થીમ ઉપર ઉજવવામાં આવશે. ગાંધીનગર જિલ્લામાં વિશ્વ યોગ દિવસે જિલ્લાના નાગરિકો સ્વયં રીતે સહભાગી બને અને યોગ મહાત્મા મંદિર, ડભોડિયા હનુમાન મંદિર, કંથારપુર વડ, સાંપાની વાવ, મહુડી જેન મંદિર, અંબાપુરની વાવ, રૂપાલ વરદાચિની માતાનું મંદિર, ઈફકો કલોલ, ગલુદણની વાડી, માણસા કોલેજ અને સ્વામિનારાયણ ગુરૂકુલ, કલોલ નો સમાવેશ થાય છે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, જિલ્લા કક્ષાનો કાર્યક્રમ શહેરી અને ગ્રામ્ય એમ વિસ્તારમાં અલગ અલગ થશે.

જિલ્લામાં ૧૩ આઈકોનિક સ્થળ ખાતે યોગના વિશેષ કાર્યક્રમનું આયોજન : જિલ્લા કક્ષાનો શહેરી કાર્યક્રમ ગાંધીનગર ખાતે અને ગ્રામ્યનો કાર્યક્રમ કલોલ ખાતે યોજાશે

નિયમિત રીતે જીવન શૈલીમાં સમાવેશ કરવાથી શું ફાયદા થાય તેની જાગૃતિ આપવા માટે સમગ્ર જિલ્લા વહીવટી તંત્રના અધિકારીઓ સાથે સાથે કર્મચોરીઓ સહભાગી બન્યા છે. જિલ્લા કલેક્ટરશ્રીએ વધુમાં ઉમેર્યું હતું કે, આ વર્ષે ગાંધીનગર જિલ્લામાં દશમા વિશ્વ યોગ દિવસની ઉજવણી અંતર્ગત ૧૩ આઈકોનિક સ્થળ નક્કી કરવામાં આવ્યા છે. જેમાં અડાલજની વાવ, ત્રિમંદિર, મહાત્મા મંદિર, ડભોડિયા હનુમાન મંદિર, કંથારપુર વડ, સાંપાની વાવ, મહુડી જેન મંદિર, અંબાપુરની વાવ, રૂપાલ વરદાચિની માતાનું મંદિર, ઈફકો કલોલ, ગલુદણની વાડી, માણસા કોલેજ અને સ્વામિનારાયણ ગુરૂકુલ, કલોલ નો સમાવેશ થાય છે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, જિલ્લા કક્ષાનો કાર્યક્રમ શહેરી અને ગ્રામ્ય એમ વિસ્તારમાં અલગ અલગ થશે.

ગયું હતું. મ્યુ.કમિશનર સહિત આરોગ્યની ટીમોએ આ કોલેરાગ્રસ્ત વિસ્તારમાં ધામા નાખ્યા હતા અને સર્વેલન્સ માટે ૧૦ ટીમો બનાવીને દોડાવવામાં આવી હતી. આ ટીમ દ્વારા આજે સર્વે કરતા અસરગ્રસ્ત વિસ્તારમાંથી ઝાડા ઉલટીના શંકાસ્પદ વધુ ૨૪ દર્દીઓ મળી આવ્યા હતા. જેમાં એક કિશોરીનો કોલેરા ટેસ્ટ કરાવતા તે પોઝિટિવ આવ્યો છે. પેટમાં દુઃખાવો અને ઝાડા તથા ઉલટીના તુકલીફ આ વિસ્તારના રહિશોમાં વધી રહી છે

NOG
સાહિત્ય સરિતા ગ્રુપ

પા પા પગલી કરતા ક્યારે પ્રેમ થઈ ગયો
દુઃખી થયેલા તમે લગ્ન કરાવ્યા સમય ગયો
આઘાત લાગ્યો એટલે લાગ્યો ઉંમર લઈ ગયો
ક્યારે આવી સફેદી ને ક્યારે ઘરડો થઈ ગયો
ઘર ચોરાયું જાગીર લુંટારી પિતરાઈ ભાઈ થયો
કોને જઈને કહેવાનું ક્યાં જઈને રોવાનું ગજબ થયો
દાદા જીવ્યા પપપા ગયા હું પણ પપપા થઈ ગયો
નાના મોટા એટકો અરે હા તો પણ હું જીવી ગયો

રેખા શુક્લ (અમેરીકા)

પપ્પા -

પપ્પા દ્વારા પડાવેલી પહેલી પા પા પગલી
હરણકાળ મંડાતી કેવી આજની મોટી ડગલી!
મુઠ્ઠી જેટલી આવક ને દરીયા જેટલું બિલ
ક્યાંથી લાવ્યાં હતાં ત્યારે તમે આટલું મોટું દિલ!
તકલીફોને દાટી દીધી પેલા ખુલ્લા મનના આંગણે
ક્યાંથી આવી એ મજબૂતી આંખના ભીના ખૂલો!
મારા ખભે કેમ શિશુ ના મુકડું? છું દીકરી જ તમારી
હું પણ વહેંચી શકું બોજ તમારો લૂંટીને આંખો તમારી!
સંસ્કાર સિંચન કર્યું અમારુ, બની રહ્યાં પથદર્શક
આજીવન આદર્શ બનીને જીવી ગયાં માર્ગદર્શક!
મુંઝારો થાય જ્યારે જીવનમાં શોધું મારા હે પથદર્શક!
યાદ ઘણેરી આવે આજે ક્યાં ગયા મારા એ માર્ગદર્શક!

શ્રીમા પંડ્યા (અમદાવાદ)

એક ખભો જે ફૂંક આપે, એ છે માતાનો ખભો.
એક ખભો જે ઓલ આપે, એ છે વડીલોનો ખભો.

એક ખભો જે હિંમત આપે, એ છે મિત્રનો ખભો.
એક ખભો જે સાથ આપે, એ છે બહેનનો ખભો.

એક ખભો જે રક્ષણ આપે, એ છે ભાઈનો ખભો.
એક ખભો જે પ્રેરણા આપે,

એ છે પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ શિક્ષકનો ખભો.
એક ખભો જે આ બધુ જ આપે પણ ક્યારેય કોઈની નજરે નથી ચડતું

કે કોઈનાં ધ્યાનમાં નથી આવતું,
એ છે એક પિતાનો ખભો.

દેખાતો આ ખભો અદ્રશ્ય કાયમ,
છતાંય રહેતો સદાય સાથે બાળકનીપ

સ્નેહલ જાની (સુરત)

" પિતૃ દેવો ભવ "

પિતા ઘરનો મીનાર ગણાય મોભી સ્વીકારી માન અપાય
ગુણગાન માનાં સર્વત્ર ગવાય મહાનતા પિતાની રહે છૂપાય
કુટુંબનાં વિપરીત સમયે ફૂર વિધીનાં ઘાએ સૌ ઘવાય
માનાં દુઃખ વહે અશ્રુ ધારે પિતા તુજ દર્દ હેયે છૂપાય
ધૈર્ય હિંમત સાથે પડકાર જીલે સાંત્વના અર્પે,
સૌનાં મુખ મલકાય, પિતૃ દેવો ભવ જ્યારે સંભળાય.
પિતા તુજ છબી હૃદયે સ્થપાય. ક્રોટિ પ્રણામ પિતા ને મારા
આજ જીવન મારું સાર્થક જણાય.

ડો. દક્ષા જોશી 'નિર્ઝરા'

★ તમે કઠોર લાગતા'તા ★

મા થતી ઢીલી ત્યારે તમે કઠોર લાગતા'તા
નહોતી ખબર કે આંખમાં અશ્રુ જામતા'તા
ખભે ઊંચકી મને કર્યા તમે તો ગામ આખું
થાક મને લાગ્યો પગ તો તમારા દુઃખતા'તા
રોલ મોડેલ માની તમને મોટો થતો હતો હું
ચૂક ન થાય તેનું તો તમે ધ્યાન રાખતા'તા
ભીનાશ હતી હૃદયમાં પણ તીખાશ શબ્દોમાં
ભાવીના આગોશમાં સપનાઓને જાંખતા'તા
નામ હતું પાછળ ઓળખાણ માટે બાળ કોનો
મારા પિતા તરીકે ઓળખની ઈચ્છા રાખતા'તા
આજે સમજાય છે પિતૃત્વનો ભાર શું! હોય છે
આજ અમારી સમજણ માટે તમે તો ઝંખતા'તા

નરેન્દ્ર ત્રિવેદી (ભાવનગર)

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર સાહિત્ય સરિતા/ સાહિત્ય સંગીતનું વિશ્વ ગ્રુપ "પિતૃ દિન"

પિતા ને પગલે

સંઘર્ષ જિંદગીનો ત્યારે જ ખૂબ સમજ્યો,
બની પિતા આપના સંઘર્ષ ને હું સમજ્યો.
આંખો માં સ્મિત ને ભીતરે દઝાડતી ચિંતા,
પિતા કેરી વ્યથા નો અંશ હવે હું સમજ્યો.
સુખ માં સહુ ભાગીદાર દુઃખ વેદ્યા એકલા,
જીવતર નો ભાર એકલા ઉપાડતા સમજ્યો .
આજ લાડલો દીકરો તું કાલ હોઈશ પિતા,
રચ્યું જીવનચક્ર ઈશ્વરે એ ભેદ સમજ્યો?
છુપાવી ચિંતા ની લકીર રેલાવી મીઠું સ્મિત,
દુઃખને વેદના કેમ છુપાવતા એ હું સમજ્યો.

કિરીટકુમાર પી.વાઘેલા

બાપુજીને અંજળ ગમ્લ

અનામી ને સદા કોરો રહે કાગળ એ બાપુજી.
પૂજામાં જે ગણાતા માતાની પાછળ એ બાપુજી.
કરે હરપળ મહાભારતથી અટકો દાનનો મહિમા,
સુરક્ષામાં કરણ-શા દે કવચ-કુંડળ એ બાપુજી.
ભલેને માત ઝાલે આંગળી ને બાળપણ દોરે,
દઈ હિંમત જીવનભર લે જતાં આગળ એ બાપુજી.
વિકારોની હવા ચાલે તમે જ્યારે ઉપાડતા હો ,
તમોને બાંધતી સંસ્કારની સાંકળ એ બાપુજી.
પરોઢે સ્વેજ ઝાંખી દઈ ઊડી જાતાં ન જાણે ક્યાં?
પ્રગટતા સૂર્યનાં રૂપેય તો ઝાકળ એ બાપુજી.
ધરી દઈએ ચરણ માતાના ખોળે એ નથી પૂરતું,
અમારાં શીશ પર ધરીએ અમે હરપળ એ બાપુજી.
સતત પ્રગટે રટણના મંત્રમાં તો મા જ હોઈો પર,
સતત ધરબાય છે "પરવેઝ" જે દળદળ એ બાપુજી.
રટીને નામ માનું જ્યાં ધરીએ અંજલી "પરવેઝ"
હૃદયના ઉંબરે વહેતું જ ગંગાજળ એ બાપુજી.

સતીન દેસાઈ પરવેઝ દીપ્તિ "ગુરુ" (અમદાવાદ)

મળી શકે ના ફરીથી જીવવા

વીતી પળ એકાદ ?

આજ એ યાદ બની વરસાદ

એવું નો'તું તમે કદીયે

કાન નહોતો પકડ્યો !

"તમે સમજતા નથી મને "

કહી કેટલી વાર હું ઝગડ્યો !

આંગળીને હવે યાદ આવ્યો એ

હથેળીનો સંવાદ

આજ એ યાદ બની વરસાદ

તમે ઉકેલી ગૂંચ બધી

જે ગૂંચવી અમે ઉતરાણે ,

ગાંઠ પડ્યા વિણ સંતાનો સૌ

પતંગ ઉડાડી માણે

પતંગ હો કે જીવન

દીધી સમજણની સોગાદ

આજ એ યાદ બની વરસાદ

રખે ભરાયે , ધરમાં ઉતરે

વર્ષારુનું પાણી

કોને મારગ દેવો - રોકવો

સમય રહે લ્યો જાણી .

પાણી પહેલાં પાળ બાંધો તો

રહે નહીં ફરિયાદ .

આજ એ યાદ બની વરસાદ

વૃધ્ધ નહીં સમૃધ્ધ હતા તમે

વાત હવે સમજાણી .

યાદ આવતો હાથ એ માથે

આંખ આજ ભીજાણી

હાથ મુકી સંતાનો માથે

કરીએ તમને યાદ .

તુષાર શુક્લ (અમદાવાદ)

મારા પિતા

મારા રિયલ હીરો મારી ઈન્સ્પીરેશન
મારા અસ્તિત્વનું કારણ....
પિતા - પુત્રીનું ઋણાનુંબંધ આમ તો બધા જાણે છે,
પણ તમારું મારા જીવનમાં, પિતા ! ઈશ્વર સ્થાન આવે છે.
અતિ વિકટ પરિસ્થિતિઓમાં પણ એમણે ઓલ આપ્યું છે,
એ પિતાએ જરૂર પડ્યે, મને સાચું જ્ઞાન આપ્યું છે.
અમૃત -વિષના જીવન પ્યાલા એમણે પચાવી જાણ્યા છે,
એ જ છે સંસ્કારની ધરોહર, જે મારા કન્યાદાનમાં આપ્યા છે.
તમે જ છો મારા રિયલ હીરો,તમે કરુણાની મૂર્તિ,
તમારા વિના મારું જીવનહું કલ્પી નથી શકતી.
"કાધર્સ ૩"ની ઉજવણી વર્ષમાં એક જ વાર આવે છે,
પણ તમારો સાથ મારા જીવનમાં રોજ આ ઉત્સવ લાવે છે
રોજ આ ઉત્સવ લાવે છે.

શ્રીશિલ્પા શેઠ "શિલ્પ". (મુંબઈ)

"પિતૃદેવોભવ"

પિતા જ એક પ્રકૃ છે બીજા પ્રકૃની ક્યાં જરૂર છે,
એ જ હૈયાની ફૂંક છે બીજી ફૂંકની ક્યાં જરૂર છે.
અહર્નિશ મળે આશિષ શુભાશિષીની ક્યાં જરૂર છે,
પાંપણે પ્રેમ ટપકે બીજી ભીંસની ક્યાં જરૂર છે.
આભ કરતાંય ઉંચા બીજી ઉંચાઈની ક્યાં જરૂર છે,
નિર્મળ નીર નયનના બીજી સિંચાઈની ક્યાં જરૂર છે.
સખ્યા અમ જીવન બીજા વનની ક્યાં જરૂર છે,
ખભે રાખી દુનિયા દેખાડી બીજા ધનની ક્યાં જરૂર છે.
પિતા રામ, પિતા શ્યામ બીજા કામની ક્યાં જરૂર છે,
પાપાણ હૃદય પ્રેમ રૂઝતું બીજા નામની ક્યાં જરૂર છે.
પિતા પ્રભુ પિતા શંભુ બીજા બંધુની ક્યાં જરૂર છે,
પિતા પાસે હોય 'અમૃત' સાગરસંધુની ક્યાં જરૂર છે.

અમૃત શ્રીમાળી (મહેસાણા)

નિશ્ચિત થઈને રહેતી પપ્પાની છત્રછાયામાં,
સ્વર્ગસમું ઘર લાગતું પપ્પાની છત્રછાયામાં.
પરોઢે વહેલાં ઉઠતું નિત્યકમ રહ્યો એમનો,
હું તો નિરાંતે ઉઠતી પપ્પાની છત્રછાયામાં.
આંગળી ઝાલી પપ્પાની ગર્વભેર હું ચાલતી,
આત્મવિશ્વાસુ બની પપ્પાની છત્રછાયામાં.
પપ્પા મારાં કર્મઠ ઘણાં સાથે નિયમબદ્ધ,
હું પણ મહેનતી બની પપ્પાની છત્રછાયામાં.
શિસ્ત અને સભ્યતાનાં પપ્પા આગ્રહી ઘણાં,
શિસ્તબદ્ધતા શીખી હું પપ્પાની છત્રછાયામાં.
શિવમહિમ્ન સ્તોત ગાતાં બા સંગાથે પપ્પા,
ગમતું નિત સાંભળતું પપ્પાની છત્રછાયામાં.
સદેહે નથી રહ્યા છતાં સૂક્ષ્મરૂપે કાયમ છો,
સ્મૃતિઓ અકબંધ છે પપ્પાની છત્રછાયામાં.
પૂર્વી સુનીલ પટેલ. "ઈશાની"

ન ફેડાય પિતૃબ્રહ્મણ ક્યારેય

થાકી જાય કરે ચિંતા આંખા ઘરની,થાય દુઃખી કુટુંબ માટે
,રડશે છાનાં ખુણે,ન બતાવે આંસુ પોતાનાં
કરે કરકસર,ન પૂરા કરે કોઈ પોતાનાં શોખ,
કહેશો મને કોણ છે?આ મહાત્મા
બાળકોમાં સંસ્કાર,શિક્ષણ,સ્નેહનું કરી સિંચન બનાવે તેમનું જીવન ઉન્નત
છોડ લાગણીનો નાનો,બને ઘટાદાર વડવુજી,ન જુએ દિવસરાત કરે તનતોડ મહેનત
ન હોય બીજું કોઈ,આ તો છે ઘરનો મોભ,સહે ભાર પણ ન ઉણીઆંચ આવવા દે
કુટુંબને
'સ્વધા' કરે વંદન આ ઘરનાં મોભને,આ મોભ તે છે પિતા,કરે પિતૃવંદનાં.
'મા' ઘરની કરોડરજજુ તો બાપ છે મવસ્ક ઘરનું,
જીવનરથનાં બે પેડા,ચાલે નિરંતર,કરવાં રક્ષણ કુટુંબનું.
'પિતૃદિન'પર કરું હું પિતૃવંદનાં,ન કેડાય,ન કેડાશે પિતૃબ્રહ્મણ ક્યારેય
શબ્દો ખૂટે,જીવન ઓછું પડે,પિતૃબ્રહ્મણ ચૂકવવાં,
આ તો જાણે સૂરજ સામે ધરવો દિવો,અપમાન સૂરજ દેવનું થાય.
પિતૃદેવો ભવ,સારા શુભ કાર્યમાં પૂજા પિતૃઓની થાય
,લઈએ આશિષ પિતૃઓનાં કામ સર્વ સફળ થાય થાય થાય
સુધા જે પુરોહિત 'સ્વધા' હોનોલુલુ (હવાઈ અમેરિકા)

પિતા એટલે પિતા....

આજ શૈશવ સાંભળી આવતાં જ...સ્મરણ પિતાનું થાય છે.
ઘરની ચિંતા દૂર કરાવે એ પપ્પા. ખભેખભો મિલાવી સાથે દેખાય છે.

પોતે ભીનામાં સૂઈ, સૂકામા સૂવડાવે છે.
રાત દિ ઊજાગરા વેઠી કમાયને ખવડાવે છે.

માથે ચડાવો, લાડ લડાવો એ મહેણા તારી મા મારે છે.
મૂંગે મોઢે સહન કરી બાળકોનું ભવિષ્ય વિચારે છે.

પેન્શનમાંથી લોન લઈ નાણાં પિતાજી ઉપાડે છે.
ભણાવી, ગણાવી પરણાવીને બાળકોનું ઘર બંધાવે છે.

ઘરનો તમામ બોજ ઉપાડવા ગધ્યાવેતરં કરે છે.
છોકરાઓને નોકરીમાં લગાવવા ગમે તેની લાગવગ લગાડે છે.

છોરં કછોરં થાય પણ માવતર કમાવતર થતાં નથી.
પિતાજી એકાંતમાં રહે તો પણ કોઈને ખબર પડવા દેતાં નથી.

મણિલાલ શ્રીમાળી 'મિલન' (અમદાવાદ)

"પ્રથમ દેવ"

પપ્પા તમે અમારા પ્રથમ દેવ,નિત્ય નમને દિપક પ્રજ્વલતું
કર્યું લોહીનું પાણી જિંદગીભર,રહેલા એ પપ્પા.

કર્યું છે હાડકાનું રોજ પાતર,રહેલા એ પપ્પા.
પિતાજી ને પિતાશ્રી આ બધું કહેવું નથી ગમતું,

કરું પપ્પા જ સંબોધન નિરંતર,રહેલા એ પપ્પા.
કરી કાળી મજૂરી પેટે પાટા બાંધતા'તા આપ,

સહી દુઃખો દીધું છે સુખ સદંતર,રહેલા એ પપ્પા.
ભલે આપું જગત ગાંડા કહે થેલા કહે છે પણ,

હું જોઈ આપમાં બસ ફક્ત ઈશ્વર,રહેલા એ પપ્પા.
નહી ચૂકવી શકું હું ઋણ સઘળું સાત ભવ સુધી,

થશે ના આ હિસાબો ક્યાંય સરભર,રહેલા એ પપ્પા.
અભણ છો ચાર પણ અક્ષર ભલે વાંચી નથી શકતા,

કર્યું મારા જીવનનું શ્રેષ્ઠ ઘડતર,રહેલા એ પપ્પા.
સદા આપ્યું જ છે, ને ક્યાં અપેક્ષા કાંઈપણ રાખી?

લીધું ના કંઈ જ સત્કર્મોનું વળતર,રહેલા એ પપ્પા.
ફ ક ત દીવાસળી સળગાવીને ભીડીઓ નથી પીધી,

ક્યાં છે 'દીપ' જળણ મારી ભીતર,રહેલા એ પપ્પા.
દીપકસિંહ સોલંકી "દીપ" (આણંદ)

ચાદી તમારી

આંખ મિંચું ને તરે યાદો તમારી,
આવો તમે સ્મરણમાં તોયે ઘણું છે.

દોરી આવે વિચારોની વણઝાર લાંબી,
કરી જાવ છણકો મિઠો તોયે ઘણું છે.

કેવા સતાયા અમે તમને બાળપણમાં ,
હસીને મીઠી વાત કરીજાવ તોયે ઘણું છે.

થઈ આવો જીવનમાં લહેર એક પવનની,
ખભે હાથ પ્રેમનો દઈજાવ તોયે ઘણું છે.

કરીગયા ખુંણા ભીના અમારી આંખોના,
યાદોથી નવડાવી જાવ તોયે ઘણું છે.

છે, અંધારા હજુય દિલમાં અમારા પિતા,
અજવાળા પાથરી જાવ તોયે ઘણું છે.

રહેજો સદા વાસ કરી દિલમાં અમારા,
રહેશે સ્મરણમાં હસતા ચહેરા તમારા.

ગૌતમ જી. પટેલ. (અમેરીકા)

પિતૃદેવો ભવ

અજબ ગજબ ની મહાન લીલા શુભ સંસ્કારની
માતૃ દેવો ભવ પિતૃદેવો ભવ આમ નમો: શિવાય,

દાંપત્ય જીવનમાં સંતાન કાજે સંસ્કારની અથક સેવા
સંસ્કાર ભીના બાળક કદી ખીલે નહીં ઉપવનમાં,

રાત દી ચિંતા કરે દંપતી એના બાળકની ખીલવા કાજે
થાશે એક દિન એ મહાન ગુણવાન ચરિત્રવાન.....

પિતા બહુમૂલ્ય સારથી બને એના જીવનમાં
રાત દી ચિંતા કરે અર્થ ઉપાર્જન ક્યાંથી ભેગું કરું,

ભણાવું ગણાવું મારા બાળકને વિશ્વમાં નામ રોશન કરે

ગર્વ અનુભવું હું બાળક ગાજે મેં કાંઈ જતન કર્યું,
શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ પાલનહાર બનવું બાળકો કાજે

નમો નમો ઉદગાર હૃદય નીકળી આવે પિતૃ દેવો ભવ ...
પિતૃદેવો ભવ,

ડો કનેયાલાલ માલી 'ઉત્સવ' ઉદયપુર રાજસ્થાન

આંખો નીચે જે ટાણે કુંડાળા આવ્યાં
એ ટાણે આ આંખોમાં અજવાળાં આવ્યાં...!!

એકલતામાં જીવનભર ડૂબ્યા'તા તો પણ
અંતિમ ટાણે લોકોનાં બહુ ટોળાં આવ્યાં...!!

ભાવિનો સોનાનો સૂરજ ઉગ્યો ત્યારે
રડમસ ચહેરે અણઘડ ભૂતનાં ઓળાં આવ્યાં...!!

મેં દીધું'તું પાકું માપ છતાં પણ ઈશ્વર
તે સીવેલા કપડાં આ બહુ પહોળાં આવ્યાં...!!

ગંગામાં ડૂબકી મારી'તી માથાલગ મેં
એમ છતાં પણ આંસૂ શાને ડહોળાં આવ્યાં...!!

થોડાં ઝાઝાં આવે તો વેઠી લઈએ પણ
દુઃખતો જાણે મારા ભાગે બહોળાં આવ્યાં...!!

NOG
સાહિત્ય સરિતા ગ્રુપ

બાપુજી

★★★★★

ઘરફળિયું, અને શેરી
રાખેતા મુજબ ચાલે છે.

ચોરો વાર તહેવારે યાદ કરતો
પાછો ચોવટ યુગલીમાં

ખોવાઈ જાય છે પણ
રોજ સાંજે

ચોરાની ઝાલર ટાણે
ટાંપીને બેઠેલા કાનને

બાપુજીના ભજનનો
નાદ પડવાતો નથી ત્યારે

હોઠોમાં મલકતા ઠાકોરજી
વિષાદમાં ડૂબી જાય છે!

પ્રીતમ લખલાણી (અમેરિકા)

....પિતાની પરછાંઈ....

પિતાની એવી પરછાંઈ, દુઃખોની ધૂપ નવ લાગે.
ફલકથી ઊંચા દિશે તે, પિતાની છત્ર છાંયા માં,

અમારા મનની આશા, સદા તે પૂર્ણતા આપે.
પિતાની એવી પરછાંઈ, દુઃખોની ધૂપ નવ લાગે.

ગગનના ગોખથી ઉતરે, સૂરજને ચંદ્ર, તારા તેજ,
બહેન છે ચંદ્રની છાંયા, તો ભાઈ કુળનો દિપક.

અમારી બાળ રમતોમાં, પિતાને હર્ષ ઉપજાવે.
પિતાની એવી પરછાંઈ, દુઃખોની ધૂપ નવ લાગે.

પિતાની આંખના તારા, અમે છે ભાગ્યવંત ભાંડુ,
વટ વૃક્ષની ડાળી પર, રચ્યો છે, સ્નેહનો મળો

તમારા પ્રેમ પર્ણ પર, જૂલ્યું છે, શૈશવ સઘળું.
પિતાની એવી પરછાંઈ, દુઃખોની ધૂપ નવ લાગે.

સમય તો સરકે છે વે'ણે, શિશુતા સરકી ગઈ એમજ,
ચૌવનમાં પગ માંડ્યો ત્યાં, પિતાનો મિત્ર ભાવ પ્રગટે.
છલકતા તેના નૈનોમાં, કદિ કોઈ આંસુ નવ ભરશો,
કદિ કોઈ આંસુ નવ ભરશો, કદિ કોઈ આંસુ નવ ભરશો,
પિતાની એવી પરછાંઈ, દુઃખોની ધૂપ નવ લાગે.

કવિ શ્રી યોગેશભાઈ પંડયા 'સ્વજન' (જૂનાગઢ)

પપ્પા...

જવાબદારી નું, બીજું નામ, પપ્પા,
હસતાં ચહેરે, ભાર ઉપાડે, પપ્પા!

હૃદય પર ભાર પણ, મોં પર હાસ્ય,
હોઠો પર સ્મિતનું, કારણ છે, પપ્પા!

મકાનનું ચણતર, 'ને આપણું ગણતર,
પાયો મજબુત, કરે છે, પપ્પા!

ખાલી ભિરસાં, 'ને દિલ છલોછલ,
વરસાવે, પ્રેમ દુલાર, પપ્પા!

દીકરીને ગણે, દિલનો ટુકડો,
પરણાવીને, દિલને સમજાવે, પપ્પા!

નિર્મોહી મન 'ને, સાદગી એમનો ગુણ,
સાહિત્યની "ચાહત" સંગાથે, નીખરે, પપ્પા!!

બે પેઠીનું અંતર

"નાત તેડાનું નોતરું આવે, જાતાં બીજે ગામ,
નાનાં મોટાં સાબદા થઈને હાલ્યાં જમવા કાજ.
બેરા બૂઠાં ગારે બેઠે, બીજા હાલે વાટ,

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર સાહિત્ય સરિતા/ સાહિત્ય સંગીતનું વિશ્વ ગ્રુપ "પિતૃ દિન"

હસતાં રમતાં ગાતા જાતાં અંતર ગાઉ બે ગાઉ"
"બાપુ! એતો કેવું લાગે? કોશ ચાલીને જાવ;
અમથા ખાલી જમવા માટે નવરાઓનો કામ!"
કાન માંડીને સુણતી ત્યારે ચિત વિચિતર વાત,
સરળ સાદા ગ્રામજનોમાં સૌનો હરખ સાથ .

ગાઉ ચાલુ છું એકલી, સુણું બાપુ તણી અનુમત,
"જન સમૂહની ખુશી વિના વાંઝણી આ કસરત.
સરયૂ પરીખ. (અમેરિકા)

પપ્પા તમે.

ઘરનો તમે પાયો હતા, ચણતર હતા પપ્પા તમે;
સાચા અરથમાં ભાવભીનું ઘર હતા પપ્પા તમે.

ક્યારે હવે આવીશ? એ અક્ષર હતા પપ્પા તમે;
વરસાવતું બહુ સ્નેહ એ અંબર હતા પપ્પા તમે.

રોજે ગણિત -વિજ્ઞાન શીખવતા ને દુનિયાદારી પણ;
મારું ખરું ભણતર અને ગણતર હતા પપ્પા તમે.

સંતાનને ના બીક હો તો શિસ્ત ને ઘડતરનું શું?
કડકાઈ તેથી, પણ ઋજુ ઝરમર હતા પપ્પા તમે.

સગપણ અધૂરાં, ઘર અધૂરું, ક્યાં તમે છો એ કહો?
સંબંધ સાચવવા બધાં, તત્પર હતા પપ્પા તમે.

મમ્મીની નજરોથી હવે 'શ્વેતા' જુએ તો શું લખે?
આખું ભરેલું પ્રેમનું સરવર હતા પપ્પા તમે.

શ્વેતા તલાટી (વડોદરા)

માઈકોફિક્શન શીર્ષક: ઘર

"અર્પિતા, મારે આજે ઓફિસથી આવતાં મોડું થશે. મારી રાહ
ના જોઈશ. જમી લેજે. મકાન માલિક ભાડું લેવા આવશે. મેં પૈસા
અલગથી કબાટમાં મૂક્યા છે. આપી દેજે."

અર્પિતાએ અવાજ તરફ નજર ધૂસાવી. અર્થવ હાથમાં બેગ સાથે
ઓફિસ જવા તૈયાર ઊભો હતો.

અર્પિતા તેનાં એક વર્ષનાં બાળક સાથે રમી રહી હતી. પતાંની
કેટમાંથી પતાં ગોઠવીને ઘર બનાવવા પ્રયત્ન કરી રહેલી અર્પિતાને બાળક
ફૂતુહલથી નીરખી રહ્યું હતું. ધરની બનાવટ માટે અર્પિતાએ છેલ્લું પતું
ગોઠવ્યું. આખું ઘર બની ગયેલું જોઈ ને બાળક ખુશીથી તાળીઓ પાડી
ઊંડ્યું. અર્પિતાની આંખો પણ આનંદથી ચમકી ઊઠી.

અર્થવએ બંનેની તરફ પ્રેમાળ નજર નાંખી. અર્પિતા અને
વ્હાલસોયા બાળકની નિર્દોષ રમતમાં સહભાગી થવાની પ્રબળ
ઈચ્છાને રોકી અર્થવએ ઓફિસ જવા પગ ઉપાડ્યાં.
ભાડાંનાં ઘરમાં રહેતાં અર્થવએ પોતાનાં બાળક માટે પતાંનું
નહી, પોતાની માલિકીનું ઘર બનાવવાનું હતું.

ઈશ્વરી ડોક્ટર "ઈશ" (અમદાવાદ)

"પપ્પા કહું કે ભગવાન!"

મારા કહ્યા પહેલાં મારી હરેક વાત સમજી જતા !
મને નાજુક ફુલની માફક પંપાળીને રાખતાં !

મારા ડગલે ને પગલે મને સંભાળતા !
હું જો ક્યાંય ભટકું તો સાચી રાહ બતાવતા !

મારા પર દુઃખનો ઓછાથી પણ પડવા ન દેતાં !
પોતે સઘળાં દુઃખનો ઓછાથી એકલાં જીવતા !

કોઈપણ મુસીબત આવે એકલા હાથે લડતાં !
ઘર ઉપર ક્યારેય પણ મુસીબત આવવા ન દેતાં !

મારા સુખની મારા કરતાં પણ વધુ ચિંતા કરતાં !
પોતાના સુખની પરવા એતો ક્યારેય પણ ના કરતાં !

મને આટલું સુંદર જીવન આપ્યું છે જેમણે !
પપ્પા કહું કે, પછી કહું ભગવાન એમને !!

દયા કંટારીયા "મીરાં" (જુનાગઢ)
પિતા છે દરેક પરિવારનો વડલો, શીતળ છાયા લહેરાવે છે,

સંતાનોનું યોગ્ય જતન કરીને, ખાનદાનીના પાઠ ભણાવે છે,

સંતાનોમાં સંસ્કારનું સિંચન કરીને, ઉચ્ચતર અભ્યાસ કરાવે છે,
ખૂબ ભણાવી વ્યવસાયે લગાડીને, સંતાનોને પગભર બનાવે છે,

પોતે મુશ્કેલીઓ સહન કરીને, સંતાનોના સપનાઓ પૂરા કરે છે,
દીકરીઓની સાસરે વળાવીને, પુત્રને ઈચ્છા મુજબ પગલાવે છે,

સંતાનો જ્યારે મૂંઝાય ત્યારે, પોતે ઢાલ બનીને રક્ષણ કરે છે,
સંતાનોના સુખની ખાતર પિતા, દિન-રાત ચિંતામાં વીતાવે છે,

પિતા કુટુંબનો આધાર સ્તંભ છે, જેના થકી સંતાનો ઉજાગર છે,
"મુરલી" પિતાને દેવતા માનીને, તેમના ચરણમાં શીશ નમાવે છે.

ધનજીભાઈ ગઢીયા "મુરલી" (જુનાગઢ)

'પિતૃદેવોભવ'

"પ્રથમ દેવ"

પપ્પા તમે અમારા પ્રથમ દેવ ,નિત્ય નમને દિપક પ્રજ્વલતું
પપ્પા આપ હતા ત્યારે બધું જીવન નિત્ય નિયમ થી ચાલતું.

હજીય આજે ઉગે છે સૂર્ય - ચંદ્ર તેજોમય તારલા આકાશે,
પડતા એ કિરણ રાત-દિવસે સઘળા આવા ગમન માં વિહર્તું

આસૃષ્ટિ જાણે રિસાય ને બેઠી છે વર્ષોથી તમારા ગયા પછી,
તમારા વગર મૃદુમય હસતું-રમતું એ સુખમય જીવન રિસાતું.

હજીયે યાદો તાંજી છે મમ સ્મરણ પટ પર તમ સંગે જે વીતી,
નથી કશુંય હજી ભૂલી શક્યા જીવન માં જે વૈવિધ્ય મલકાતું.

વહે અશ્રુ ધારા આંખે થી સતત આજે પણ અવિરત અમારી,
મળે છે સર્વત્ર સિંચન પણ તમારા વગર આ જીવન કરમાતું.

'કમલ' કહે વંદન કરતા સર્વ પિતૃદેવ કયું કૃતાર્થ સદા મંગલમ,
સકલ સૃષ્ટિ પર કરજો અમી દ્રષ્ટિ ચરણામૃત રૂપે ઝગમગતું.

કમલેશ.વી. પરીખ (બોરેલી -વડોદરા)

★★ પિતૃદેવો ભવ★★

પિતા જ છે મારી છત્રછાયાને
પિતા જ છે મારા રક્ષક.

પિતા જ છે મારા શુભચિંતકને
પિતા જ છે મારી પ્રેરણા.

પિતા જ છે મારા આદર્શને
પિતા જ છે મારા પાલનહાર.

પિતા જ છે મારા ગુરુને
પિતા જ છે મારા સૌથી પ્રિય મિત્ર.

પિતા જ સમજે છે મારી લાગણીઓને
પિતા જ સમજે છે મારી વેદના.

પિતા જ સમજે છે મારી વિદેવણાને
પિતા પાસે જ છે મારી,

સર્વ વિદેવણાઓનો ઉકેલ.
પિતા જ છે મારુ પીઠબળને

પિતા જ છે મારી દુનિયા.
વિશાખા કલ્પિત ભદ્ર (અમદાવાદ)

શિર્ષક :-

પપ્પાનું હૃદય -

મારું જન્મસ્થાન
ગર્ભમાં ધારણ કરી હતી મને મમ્મીએ,
હૃદયમાં ધારણ કરી હતી પપ્પાએ.
સપનાઓ સજાવ્યા હતા સપ્તરંગી,
મનના કેનવાસ પર લાગણીઓની પીંછીએ.
વરસાવતા રહ્યાં સંદેવ મારા માટે આશિષ,
ઝંખના એક જ, કે દીકરી ઉત્તર રાખે એમનું શીશ.
ઉછેર સદાય ઉત્તમ આપવાની કોશિષ,
શીખવ્યું કે ના કોઈને ડરાવીશ કે ના કોઈથી ડરીશ.
જરૂરિયાતો ઘટાડી પોતે પૂરા કર્યા મારા કોડ,
મહેનત અને લગનથી આદરી જીવન દોડ.

પોતાના પરસેવાથી સીંચતા રહ્યા મારો જીવન છોડ,
એક જ વાત શીખવી કે પરિશ્રમનો નથી કોઈ તોડ.
દીકરા - દીકરીમાં ભેદ કદીય ના કીધાં,
બંનેને આંખોના રતન માની લીધાં.
કડવા ઘૂંટ દુનિયાના પોતે છે પીધાં,
મારી પર ભેદભાવના ઓછાયા પડવા દીધાં.
મારા જીવનનો પહેલો પુરુષ પ્રેમ આપ્યો,
આદર્શ પિતાનો ગુણ મારા મનમાં સ્થાપ્યો.
હસતાં - હસતાં સંઘર્ષોભર્યાં પંથ કાપ્યો,
' ખુદમાં રાખજે શ્રદ્ધ ' એ જીવનમંત્ર આપ્યો.

અલકા નવિનચંદ્ર મહેતા(ગાંધીનગર)

પિતા છે તો જગત આસાન છે
પિતા વિના ઝંઝાવાતિ આકાશ છે

પિતાની છત્રછાયા અમૂલ્ય ભેટ છે
તે છે તો જગતમાં મારી પહેચાન છે

માર્ગદર્શક છે સમસ્યાનું સમાધાન છે
જગતને પામવાની તે મારી ઉષ્મા છે

જીવનમાં તે છે તો બધું આસાન છે
તમારી હાજરી પિતાશ્રી મારી ઉષ્મા છે

Father da અનો આજે દિવસ મનાવે છે
પિતાશ્રીના તો હર દિન ઉત્સવ સમાન છે

મારા માટે ત્યાગની મૂર્તિ બધું અપાવે છે
પિતાશ્રી છે તો જીવન આસાન છે

પિતા....

સાદ કરું ત્યાં આવી ચઢે...
પગલે પગલે ડગલાં ભરે સંગાથે...

ધરતીના રસકસ તા ભારે રસ્તે...
ટેરવાં ની હૂંફ નું આપતા સુખ...

જ્ઞાન ગૂંચ નાં ભારે આંટાકેરામાં...
સમજણનું પોથી પુસ્તક આપતા...

કુતુહલે ભળતી સ્મૃતિ બંધનમાં...
બાથ ભરીને અટકાવતા ભ્રમમાંથી..

. ચીમરાતા કાળના છેલ્લા ઓછાએ...
સતત સંચરે આસપાસ પડછાયે....

ભાવીકા વ્યાસ 'ભાવિ' (જુનાગઢ)

મારા પિતા જેવું કોઈ નહીં

દુનિયાનું સૌથી ભારે શબ્દનું માન ધરાવતું એટલે "બાપ"
આંખથી અમી અમ પર વરસાવ
તા થાય જો મોડું તો સામે લેવા આવતા.
શીતળ છાંયે બેસાડી પોતે તપ
તા રે બહાર કઠોર અંદરથી ક્રોમળ એ પિતાજી મને કેમ વિસરે.
મારા પિતા મારા માટેનું છે માન
મારા નામ પાછળ પિતાનું નામ
આજ નથી રહ્યા તમે યાદ આવે મને.
તરવીરને પુષ્પનો પહેરાવું હાર
શિયાળે ધુ?જતા ઉનાળે તપતા ચોમાસે ભીજાતાં.
ને કરી મહેનત ખૂબ કદી ન માગ્યો વેદનાનો ટેકો સહજ
રડ્યું હૃદય યુપ યાપ આંખોને હસ્તી રાખી સદાય.
સંઘર્ષ શબ્દનો અર્થ પોતાના પિતા પાસેથી શીખો અને સમજો
તેમના આર્શિવાદ થી જ આપને દરેક ક્ષેત્રમાં સફળતા મળે છે
આ સંસારમાં આપણા માટે ભગવાનનું જ રુપ છેપ

રેખા નાકરાણી (નવી મુંબઈ)

NOG
સાહિત્ય સરિતા ગ્રુપ

દુનિયામાં મારું આગમન, એ રોમાંચક ઘટનાના સહભાગી

મારાં પિતા. મારાં આગમનનીને
માતાના ક્ષેમની, ચિંતાગ્રસ્ત મનથી
પ્રાર્થના કરતાં મારાં પિતા.
મારો પહેલો ઉચ્ચાર, મારું પહેલું ડગલું, પા-પા-પગલી
જેવી રોમાંચક ઘટના,
મારી માએ મોકલેલ
પત્ર વાંચીને
સંતોષ માનતા મારાં પિતા.
દૂર છતાં મને પાસે અનુભવી
પુશ થતાં મારાં પિતા.
મારાં અરમાન પૂરા કરનાર મારાં પિતા.
હું આજે જે કંઈ છું
મારાં પિતાના યોગદાન વગર શક્ય જ નથી.
હયાત ન હોવા છતાં સાથ અનુભવું છું પિતાનો,
રોજરોજ પિતાને યાદ કરીને.
પિતૃ દિનની શુભેચ્છા,
જગતપિતા સહિત સર્વ પિતાને.

વિભૂતિ દેસાઈ ઘાસવાલા (ભિલિમોરા)

બધુંજ કરી શકે, પણ પપ્પા જાહેરમાં રડી ન શકે
સમંદર તરી શકે, પણ પપ્પા જાહેરમાં રડી ન શકે
તડકા છાયા તોફાન વરસાદ તેમને અસર ન કરે
દુનિયા સામે લડી શકે, પણ પપ્પા જાહેરમાં રડી ન શકે
જરૂર પડે સંતાનના ભવિષ્ય માટે, હાથ લાંબો કરી શકે
બંધ બારણે ભાંગી પડે, પણ પપ્પા જાહેરમાં રડી ન શકે
ઉજાગરા કરવા, તો પપ્પા માટે સાવ નાની સુની વાત
બે પાંચ રાત જાગી શકે, પણ પપ્પા જાહેરમાં રડી ન શકે
ને કન્યા દાન વેળાએ, હસતું મુખ રાખી શકે પપ્પા
ડૂસકાં સંતાડી શકે, પણ પપ્પા જાહેરમાં રડી ન શકે

જયકિશન દાણી (મોટાદ)

કે હેતે અર્પું હું ફૂલછાબ

ખળખળ વહેતાં ઝરણાં અમે, તમે પિતાજી પહાડ
જગ વાવાઝોડાં ઝીલ્યાં તમે, દઈ સાવજસી દહાડ

- કે હેતે અર્પું હું ફૂલછાબ

પવન તમે ને માત ફૂલડું, મળી આંગણે વસંત
રૂક્ષ દીસતા ચહેરા ભલે, હસી ખુશીના સંગ

હેયે જડીયાં મોટાં પ્વાબ, કે હેતે અર્પું હું ફૂલછાબ
તિમિર વેદના વેઠી ઉરે, ધરી સુખની છાંય

થઈ ગયા મોટા અમે કેમના, ન જાણ્યું કદી જદુરાય
દેવ પ્રગટ તમે છો તાત! કે હેતે અર્પું હું ફૂલછાબ

ઘરઘર ઉજળાં તમથી મોભી, ગદગદ લાગું જ પાય
ચક્ષુ અમારા ચરણો ધૂએ, સમરું સ્નેહ તણા એ દાન

ગાજે મન અંબરે રૂઆબ! કે હેતે અર્પું હું ફૂલછાબ
કવિ- રમેશ પટેલ(આકાશદીપ)- અમેરીકા

શીર્ષક- પિતા

છંદ-શિખરિણી...

રહો ઊંચા શિરે, અડગ મનથી આગળ વધો,
પતંગા-શા ઝૂલો, સુખજ હદયે કાયમ તમે.
નીતિમત્તા રાખી, સતત કરથી દાન કરવા,
ધરી કાને વાતો, સુલભ બસ શ્રોતા થઈ જજો,
ન તૃષ્ણાને ઓઢો, જપ તપ થકી શ્વાસ ભરજો.
તસુ શોભે ના ભે, અહમ્ નિજની નામ તક્તી,
ગમે છે મુને તો અવર સુખના કામ કરવા,
કસોટી જો થાયે, વિપત વખતે હામ ધરવી.

ખુમારીથી જીવ્યો, નવ હું ડરતો કોઈ પળથી,
નઠારે ને સારે ! સહજ સમ થૈ જીવવું ગમે.
તપીને બેઠો છું, સૂરજ સમ આજે જગ મહી,
જીવી જાણ્યું છે મેં, સહજ મનથી વ્યાલ કરતા.
મને ફાવે ના એ, ભીત ઉપર રહેજે લટકવું,
હું તો છું સંન્યાસી, ગગન ઘનમાં ખૂબ વિહરું.

પારુલ બારોટ. (અમદાવાદ).

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર સાહિત્ય સરિતા/ સાહિત્ય સંગીતનું વિશ્વ ગ્રુપ "પિતૃ દિન"

શ્વાસ....

કવિતાનું ચોસલું લઈને, ઘરેથી નીકળું છું,
સાત મિનિટના રસ્તે આવેલાં સ્ટેશન પર,

પહોંચતાં, ટ્રેનમા ચડતાં, કોઈ પ્રવાસીના,
નીતરતા પસીનામાં, એ ઓગળી જાય છે;

પછી તો કોઈકનો ઉચ્ચવાસ એજ મારો શ્વાસ બની જાય છે!
ધોમ બપોરની ઉગ્રતામાં, રહ્યાં સઘાં સ્પંદનોનો

રંગ, બળીને રાખ થઈ જાય છે. ફરી ટ્રેન પકડું છું,
ઠોર બેલ વાગવાની, પ્રતિક્રિયામાં,

દરવાજો ખૂલતાં, મારી સોળથી પુત્રીના સ્મિતમાં,
ઊંબરનો ડુંગર ઓળંગી જાઉં છું. પત્નીના હાથેથી, સભાન પછે

સ્પર્શીને, પાણીનો ગ્લાસ લઉં છું, ગટગટાવું છું, પાણી, ત્યારે
ફરી કવિતાના અંકુર ફૂટે છે, ને હું મારા શ્વાસ લઉં છું.

કીશોર વ્યાસ (અમદાવાદ)

★ પિતૃ દેવો ભવ ★

હોય ના દિવસો ખરેખર બાપના,
બાપ છે તો દિવસ રૂડા આપણા.

છાંયડો માથે નથી, એને પૂછો,
લાગતા કેવા ઝપાટા તાપના?

જગ બતાવ્યું લઈ ખભા પર જેમણે.
ચૂર સપનાં ના કરો એ તાતનાં.

એક દિન શું ઊજવો છો બાપનો?
એમનાથી આપણી છે નામના.

આપણો છે, જે પુરાતન વારસો,
નષ્ટ ના થઈ જાય એવી કામના.

જલ્પા પંડ્યા દવે 'જલરંગી' (વડોદરા)

કરુણાનો છે સ્ત્રોત ,

સતત દેતું એ સુરક્ષાપી કવચ,
કર્તવ્યનિષ્ઠ પ્રણેતા જે ,

સંસ્કારોનો અપૂટ એ દરિયો,
નિષ્કાભરી કાર્યશૈલીનો છે ભંડાર,

હદયનું એક એવું કેન્દ્રબિંદુ જ્યાં હંમેશા વહે પ્રેમ,
કાળજીમય મમતાભર્યાં સ્નેહ જેમણે ધારણકર્તા છે એ
પિતૃત્વ મહી પિતા...

કલ્પના એમ. ભગરિયા કલ્પ (રચનામૃત)

પરિવાર માટે એ છે સૂરજ સમાન મારા પિતા છે મારું ગુમાન
પૂરા કરતાં સ્વજનોના અરમાન જેમનાં થકી માતની સદાય શાન
પરિવારના સુખ કાજે કરતાં સંઘર્ષ દીકરી જન્મે આંખોમાં અતિ હર્ષ
સ્વયં માટે જીવતાં ના એકેય વર્ષ શાતા અર્પતો એમનો સ્નેહાળ સ્પર્શ
આંખોમાં આજે પરિવારના સુખનું અંજન અભિલાષા દાખી પરિવારને
આપે રંજન

પરિવારમાં આવતાં કષ્ટોનું કરે છે ભંજન એ છે તો લાગે જીવન એક મીઠું
વ્યંજન

દીકરીના સપનાંઓનું મીઠું સ્પંદન દુઃખમાં પિતા જાણે રાહત દેતું ચંદન
જેની શીળી છાયામાં જીવન લાગે નંદન એવાં પિતાને કરું ભાવથી હું
વંદન

અલ્પા શાહ (મુંબઈ)

ફાધર્સ ડે:

બાપુજી કહું, પપ્પા કહું, કે પછી બાપ કહું,
તમે થી સંબોધું કે પછી તમને હું આપ કહું?
રાહ સાચો ચીંધતી વેળાનો તમારો એ મિજાજ,

છૂપાયેલ સૂર્યની શીતળતા કે પ્રજ્જવલતો તાપ કહું?
શિખરે બિરાજમાન નથી તો સાવ તળિયે પણ નથી,
આ થોડીઘણી સફળતાને હું આપનો જ પ્રતાપ કહું.
અજાણતા કોકવાર દિલ દુભાવ્યું હશે આપનું,
આ રચનાને હું એ કરેલ પાપનો પશ્ચાતાપ કહું.
દુનિયામાં આગમન તમ દેવતાના આંગણે 'મુકેશ',
પૂર્વજન્મમાં કરેલ મારા મંત્રોચ્ચાર અને જાપ કહું.

મુકેશ પરીખ. (ન્યુ જર્સી, યુ. એસ. એ.)

★ પપ્પા ★

પપ્પા એટલે પાવનધામ, પપ્પા એટલે મજબૂત યજ્ઞાન,
પપ્પા એટલે માથેનું છત્તર ને, પપ્પા એટલે આપું મકાન.

પપ્પા એટલે પાવનધામ... પપ્પા એટલે મજબૂત યજ્ઞાન
પપ્પા એટલે અભિમાન મારુ , ને મારામાં વસે એના પ્રાણ.

થાકીને હું હારું જ્યારે જ્યારે, પપ્પા દેતા હેયાની હામ.
પપ્પા એટલે પાવનધામ . પપ્પા એટલે મજબૂત યજ્ઞાન

પપ્પા એટલે બીજું તો શું કહું વધારે?, પણ બસ પપ્પા એટલે મારી જાન.

નામની પાછળ જ્યારે લાગે એનું નામ, ત્યારે વધી જાય છે
મારી શાન.

પપ્પા એટલે પાવનધામ... પપ્પા એટલે મજબૂત યજ્ઞાન
પપ્પા એટલે રીયલ હીરો મારા સુરક્ષાનું સૌ પહેલું એ મારું સ્થાન.

પુદની ખુશીઓ ભૂલી જઈ એ, પૂરા કરે મારા સૌ અરમાન
પપ્પા એટલે પાવન ધામ... પપ્પા એટલે મજબૂત યજ્ઞાન.

નિધિ મહેતા 'ખુશી' (અમદાવાદ)

તમારી ખુમારી ફરી ફરીને યાદ કરીએ
અમે બંધુ સર્વે સહજ વાતે સાદ કરીએ.

તમે જે આપેલું જીવન સુખમય સ્વચ્છ સુંદર
પ્રસંગો, ઘટનાઓ, ગત સમયમાં આજ સરીએ.
ઢીલા થઈને લેતા શરણ સિંહ જેવા તમે પણ
ફરી ઊભા થાતા અકળ બળથી આ સમરીએ.
વ્રતો ને નિયમોમાં અટલ અવિચલ જે હતી તે
તમારી એ નિષ્ઠા અમ જીવનમાં શીઘ્ર ભરીએ
તમારો ગુસ્સો પણ અમને ઘડનારો હતો એ
ઘડાઈ પાકા થઈ જગત મધ્યે આજ ફરીએ.

હરીશ દાસાણી. (મુંબઈ)

લાગણીનું જે સરોવર છે, જેમના પાસે વહાલની ધરોહર છે,
ઈશ્વર સમાન સ્વરૂપ મનોહર છે, એવા આપને વંદન પિતાજી.

જવાબદારી ખંતથી નિભાવી, લાગણીઓ ક્યારેય ન દુભાવી,
આંખોથી હેતની હેલી વરસાવી, એવા આપને વંદન પિતાજી.

કેવા લાડકોડથી ઉછેર્યા, અરમાનો અંતરના સઘળાં પૂરા કર્યા,
તસવીર જોઈ અમારા હેયા ઠર્યા, એવા આપને વંદન પિતાજી.

જીવનને જિંદાદિલીથી જીવ્યું, સમયની સાથે ચાલતા શીખ્યું,
વ્યક્તિત્વ સોહામણું સહુને ગમ્યું, એવા આપને વંદન પિતાજી.

વિદાય ટાણે કાળજી પીગળ્યાં, ઉંબરો ઓળંગી અમે નીકળ્યાં,
આંખે હરખ ને આંસુના ટોળાં વળ્યાં, એવા આપને વંદન પિતાજી.

જીવનદાતા છો, ભાગ્યવિધાતા છો, તમે દરેક ખુશીના દાતા છો,
દીકરીના નસીબના દુઃખહતાં છો, એવા આપને વંદન પિતાજી.

દિપાલી કોઠિયા 'સ્પર્શ'. (ગાંધીનગર)

ચહેરે હંમેશા ગુલાલ રાખે છે, પપ્પા, ખિસ્સામાંએક રુમાલ રાખે છે.

છાને ખુણે કોઈ મુકી રાખ્યો છે પપ્પાએ લાગણીનો થેલો,
ઈચ્છાના ઓરતા ચોખ્ખાચણાક ને પપ્પાનો હાથ સાવ મેલો,
ઘરનાં દીવાને અજવાળું આપવા ખુદ છાતીએ મશાલ રાખે છે
પપ્પા, ખિસ્સામાંએક રુમાલ રાખે છે.

ઘરની દીવાલોને ખભમે ઉપાડીને દોડે છે તડકાનાં દેશમાં,
નસ નસમાં વ્યાલપનાં ઝરણા ફૂટે તોયે પ્રગટે છે રુદ્રના વેશમાં,
કાણા ચપ્પલમાં લીલેરુ વ્યાલ રોપી સૂરજ સામે જાણે ઢાલ રાખે છે.

પપ્પા, ખિસ્સામાં એક રુમાલ રાખે છે.

લોચનમાં ફાટફાટ ઉના નિસાસાને પાંપણોમાં કેટ રાખે આંસુ,
ઉપરથી કાળજાળ રેતીનો દરિયો ભીતરથી લથબથ ચોમાસું,
જીવતરના ફળિયાંમાં સપનાઓ વાવીને પપ્પા સૌને બસ ન્યાલ રાખે છે.

પપ્પા, ખિસ્સામાં એક રુમાલ રાખે છે.
પપ્પા તો આંગણે ટુંકાઓ ચીતરેને માળામાં ચીતરે કલશોર,
પપ્પાના સ્પર્શથી મહેકી ઉઠે છે જાણે કુલો થઈ કાંટાળા થોર,
ટેરવામાં પપ્પા સુગંધની મધમધતી એવી ટપાલ રાખે છે.
પપ્પા, ખિસ્સામાં એક રુમાલ રાખે છે.

શૈલેષ પંડ્યા... નિષેષ (જામનગર)

પિતૃ દેવો ભવ:

પિતા તણા ઉપકારનો બદલો કદી વળશે નહીં,
મળશે ઘણું આ જગ મહી, પિતા કદી મળશે નહીં.

કરવા સવારી બાળને પિતા કદી ઘોડો બન્યા,
ખંભે બેસાડી લાડથી પુત્ર તણા સૌ કોડ પૂર્યા,

સંસાર હો કે સ્વર્ગ હો જોતો એનો જડશે નહિ, મળશે ઘણું...
છુપાવી દિલે લાગણી ચહેરા મહી કપરા બન્યા,

સંતાનોને અર્પી જીવન એ સુખથી અળગા રહ્યા,
આ બાપ તણું પાત્ર બીજું જગ મહી બનશે નહીં, મળશે ઘણું...

આજ્ઞા મહી રહેજો એની ને હેયું એનું ઠાળજો,
એના જ એ ચહેરા મહી ઠાકરઘણીને ભાળજો,

પિતૃત્વ સરીખો પ્રેમ બીજે ક્યાંય પણ વરસે નહિ, મળશે ઘણું...

શાંતિલાલ કાશિયાણી "શાંતિ" (પ્રોલ)

'હસુ' શોધે પપ્પાને

ભોળા ભોળા પપ્પાજી, તમારી જગમાં ના હોય જોડજી;
તમે પૂરો અમારા કોડજી, હો ભોળા ભોળા પપ્પાજી.

નિત્ય આરતી કરતાજી, સવારે ગીતા વાંચતાજી;
દરરોજ મંદિર જતાજી, હો ભોળા ભોળા પપ્પાજી.

માથે ટોપી પહેરતાજી, કપાળે ચંદન લગાવતાજી;
સોનાના બટન પહેરતાજી, હો ભોળા ભોળા પપ્પાજી.

વહેલી દુકાન ખોલતાજી, જાતે જ સફાઈ કરતાજી;
ચોપડા જાતે લખતાજી, હો ભોળા ભોળા પપ્પાજી.

કુટુંબ પસંગોમાં પહેલા નંબરજી, બધી ટપાલ જાતે લખતાજી;
સતત બીડી ચાલુ રાખતાજી, હો ભોળા ભોળા પપ્પાજી.

આજે નથી મારા પપ્પાજી, હું એકલો એકલો રડતોજી;
તમારો હસુ તમને શોધતોજી, હો ભોળા ભોળા પપ્પાજી.

હસમુખ બી.પટેલ 'હર્ષ' 'પરખ' (અમદાવાદ)

★ મારા લાડકવાયા પપ્પા ★

પપ્પા તમે છો, ખૂબ સ્નેહાળ.
પપ્પા તમે છો, એકદમ પ્રેમાળ.

કાયમ હસતાં રહેતા અને દિલદાર,
એકદમ નિખાલસ અને મિલનસાર.

તમારું વાત્સલ્ય ને નિઃસ્વાર્થતા,
તમારી સહિષ્ણુતા ને સરળતા.

સોનામાં સુગંધ, એવું સૌમ્ય સ્મિત,
જીવન જીવવાની સકારાત્મક રીત.

પહેલીવાર, તમને રડતાં જોયા,
પપ્પા, મારી સાસરે વિદાય વખતે.

પપ્પા, તમે છો મારા લાડકવાયા,
આશિષ દો, બનું તમારી જ છાયા.

★ સ્વાતિ શાહ (Dil ni Abhilasha) (મુંબઈ)

મારા પપ્પા..

તમારા કાર્ય, એક પ્રેરણા, તમારુ જીવન, એક ભવ્ય કલા..
પપ્પા.. સવારના પ્રથમ પ્રકાશથી સાંજના સૌમ્ય રંગ સુધી..
પપ્પાનો શ્રમ, તેમનો પ્રેમ, હંમેશા માટે ચમકતો રહે છે.
મુશ્કેલીઓના તોફાનો માં, તેમની ભાવના હંમેશ માટે ઉંચી રહી,

NOG
સાહિત્ય સરિતા ગ્રુપ

દરેક અવરોધ પર વિજય મેળવ્યો, દરેક વિજય જીત્યો, તેઓએ મને બતાવ્યું કે મુશ્કેલીઓ માંથી કરી શકાય છે. પપ્પા અમારા માર્ગદર્શક પ્રકાશ, પપ્પા તમારા પ્રેમ અને તમારા શ્રમમાં, અમે અમારી શક્તિ શોધીએ છીએ. પપ્પાનું કાર્ય, તેમનું જીવન, નકશો, માર્ગદર્શિકા, દરેક પગલામાં, પપ્પા મારી પડખે છે. આ ફાઇર્સ ડે પર, હું પ્રેમની અભિવ્યક્તિ કરું છું, પપ્પા તમે અમારા હીરો છો, દરેક રીતે.

કાર્તિક પંચાલ (ભરૂચ)

પપ્પા મારા

પાઈ પાઈ બચાવી એ જ તો ભણાવે છે.
પપ્પા મારા ક્યારેય એ વાત જણાવે છે?

ફાટેલા પહેરી મારા માટે નવા લઈ આવે છે.
પપ્પા મારા ક્યારેય મને જૂના પહેરાવે છે?

એક ટંક ભૂખ્યા રહી સાંજે કંઈક લાવે છે.
પપ્પા મારા ક્યારેય મને ભૂખ્યો સુવડાવે છે?

સાઈકલને પેડલ મારી નવું બાઈક છોડાવે છે.
પપ્પા મારા ક્યારેય મને એટલું ચલાવે છે?

દેવું કરીને એ જ તો મને ઘોડીએ ચડાવે છે.
પપ્પા મારા ક્યારેય મને આ બધું બતાવે છે?

ભાવિક મકવાણા 'ભાવલો' (પાદરા, વડોદરા)

ફાઇર્સ ડે'. પિતૃ દેવો ભવ:

જ્યારે હું ઈશ્વર સામે બેસું, કે તરતજ મારા પિતાને નજરે પાઉં,
હવે ઈશ્વર પાસેથી પાછાં ધરા પર, પિતાને હું કેવી રીતે લાઉં?

એવી પણ શું ઉતાવળ હશે ઈશ્વરને? પિતાને સાથે લઈ જવાની,
રાહ પણ ન જોવા દીધી એવી, કે હું થોડીક એવી મોટી તો થાઉં!

ઘણી વાર વિચારું, હશે કેવું? પિતાનું કદ, કાંઠી અને અવાજ,
હવે એ મીઠી નજર અને પિતાનો પ્રેમ, પાછો ક્યાં જઈને પાઉં?

કદાચ વધારે જરૂર હશે ઈશ્વરને? પિતાને ક્યાંક બીજે મોકલવાની
એટલે તાકાત પણ આપી ઈશ્વરે, કે હું હસ્તા જ જીવન જીવી જાઉં!

યાદ હજુએ એટલી જ સતાવે, કે પિતા હોત તો જીવન કેવું હોત,
વિચારું કે હવે ભૂતકાળ ભૂલી, વર્તમાનમાં જીવતા શીખી જાઉં!

શોધ્યો ઘણો "શ્યામ દિવાની" એ, જઈ સગા સંબંધીના ઘરે,
છતાંય ક્યાંય ન મળી યાદ, હવે ફોટો પિતાનો ક્યાંથી લાઉં?
વનિતા પાંભર. "શ્યામ દિવાની" (જામનગર)

મારા પપ્પા

માના ગયાં પછી એકલા પડી ગયા મારા પપ્પા,
હવે અમારી પણ મા બની ગયા મારા પપ્પા.

ધ્યાન રાખવાની ફરજ હતી અમારી સૌની,
અમારું પણ ધ્યાન રાખતા થઈ ગયા મારા પપ્પા.

મા હતી ત્યારે તો જરાય આઘુપાઘું ના ચલાવતા,
આજે જે હોય તે ચલાવતા શીખી ગયા મારા પપ્પા.

વારેવારે ઘરે તેડાવે વ્યસ્ત અમે અમારા માળામાં,
તો પણ મનમાં ના કદી ઓછું લાવતાં મારા પપ્પા.

ચિંતા અમારી કરી ફોનથી સમાચાર રોજ પૂછતા.
માની ફરજોને બખૂબી નિભાવતા મારા પપ્પા.

એકલા પપ્પાને જોઈ 'ને આંખ મારી વરસતી,
કરું પ્રાર્થના, સાજા નરવા રાખજે મારા પપ્પા.

દરિયાદિલ 'ને બહુ લાગણીશીલ છે મારા પપ્પા,
"અંશુ" હર જન્મમાં માગે, આ જ મારા પપ્પા.

ભારતી ભંડેરી "અંશુ", (અમદાવાદ)

મળી જાય છે.

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર સાહિત્ય સરિતા/ સાહિત્ય સંગીતનું વિશ્વ ગ્રુપ "પિતૃ દિન"

પપ્પા છે તો સ્મિત મળી જાય છે,
બાળકને મા સમો પ્રીત મળી જાય છે.
યુગ યુગ થી ચાલી આવી આવતું,
પ્રેમનું એ સુંદર ગીત મળી જાય છે.
છાયડો બનાવતા લાગે છે સમય,
ઈંટોની એકતાએ ભીત મળી જાય છે.
પિતાની હથેળીમાં પડેલ ખાડાથી,
બાળકને ઘણી જીત મળી જાય છે.
પિતાની આંગળીના પ્રથમ પ્રવાસે,
અજોડ સંસ્કૃતિની રીત મળી જાય છે.
આલમ કાસિમ (ગોધરા)

તૂં મીઠી લાગણી નો દરિયો,
જીવન આપું વારી ગ્યો તૂં, બાગ મુજને ધરીયો,

તૂં મીઠી લાગણી નો દરિયો,
તૂં મારું વૃન્દાવન, હું તારો મોર,

તૂં મારી આંખડી નાં સપનાની કોર,
તૂં મીઠી લાગણી નો દરિયો,

ઝાલીને આંગળી મુજને ચલાવ્યો,
મુશી ની ઝોળી છલકાવે બનીને પડછાયો,

તૂં મીઠી લાગણી નો દરિયો,
ભુલુ ના હું કો'દિ પિતા ઉપકારો તમારા,

વર્ણન કરતાં મૂટે શબ્દો અમારા,
તૂં મીઠી લાગણી નો દરિયો,
તૂં મીઠી લાગણી નો દરિયો!
અરવિંદ માવાણી નીર (સુરત)

પિતા

કપરી ભીષણ ભીસમાંથી જિંદગી ઉગારી છે,
એટલે જ મને મારા બાપના હોંસલા પર ખુમારી છે.

નજર તો હર હંમેશા મારી વડાલી મા એ જ ઉતારી છે,
મારી બધી જ તકલીફોને તો મારા બાપે જ નીવારી છે.

મારા સાવ ખાલીખમ ખિસ્સામાં મેં સ્મિતનો ખજાનો ભરી,
પળે પળ ડગલે પગલે જિંદગીને મૂલ મઠારી છે.

આફત, મુશીબત, મૂંઝવણીની તો બીક જ ના બતાવ,
મારા બાપે કેટલીયે મૂર્તિઓ મારા દિલમાં કંડારી છે.

હરઘડી જવાબદારીના શ્વાસ સાથે જીવન જીવીને,
સુખ દુખની નાવ હરદમ હરખભેર હંકારી છે.

રોનક ચંદ્રકાન્તભાઈ જોષી. 'રાહગીર' (કલોલ)

નથી જોયા મેં ઈશ્વર ને કદીય પણ એની જરૂરત લાગી નથી,
કરી મારી દરેક તમન્નાઓ પુરી જેની દુઆ મેં ક્યારેય માંગી નથી...

નહતું આવડતું ડગ ભરતા જ્યારે, આંગળી પકડી પા - પા પગલી તમે
કરાવી હતી,

નાનકડી એવી મારી તકલીફ માં આંખો તમે પણ છલકાવી હતી....
શબ્દો નો વહેવાર અલ્પ હતો આપણી વચ્ચે પણ

હૃદય ની લાગણીઓ તમે આંખો થી દર્શાવી હતી,
ભલે હતી હું દીકરી તમારી પણ પારકી થાપણ મને ના કદી ગણાવી
હતી....

ના કરી ઈશ્વર એ મારી એ દુઆ કબૂલ, લાંબી ઉમર તમારી મેં જેમાં
માંગી હતી,

યાદ આવે છે તમારી હરપલ "પપ્પા", જવાની જલ્દી તમને શું લાગી
હતી? ???

લેખક: નેહા મયુર "રાધા" (અમદાવાદ)

હાલા પિતાજી.

પરમ પિતાનું પ્રતિબિંબ એટલે જન્મદાતા.
પથ્થર નહીં પ્રેરણાનો સ્ત્રોત એટલે પિતા.

જેમના ખોળે પરમ શાંતિની અનુભૂતિ થાય.
જગથી જુદી જેની પ્રીત છે એ જ પિતા.
સંતાનના શ્રેય માટે સર્વસ્વ અર્પણ કરી દે,

'પિતા નહીં પણ પરમાત્મા'
લખાતા જ નહોતા કોઈ શબ્દો મારાથી પિતા માટે,
તો પુછી લીધુ જ પિતાને શું લખી શકું હું આપના માટે?

હસતા હસતા કહેતા ગયા પિતા.....
લખ તારા અસ્તિત્વને માટે આપેલી મારી ઓળખને લખ.

લખ તારા પહેલા પગલા માટે પકડેલી મારી આંગળીનો આધાર તું લખ.
લખ તારા તોફાનો માટે તને મારેલો મારો મેથીપાક પણ લખ.

લખ તારા સંસ્કારો અને વિચારો માટે કેળવણીનો મારો સિદ્ધાંત લખ.
લખ તારી તકલીફો વખતે આપેલી હિંમત મારી તું અડીખમ લખ.

લખ તારી સિધ્ધિઓ માટે હંમેશા ગજગજ કુલતી મારી છાતી પણ લખ.
લખ તું છેવટે મારા ઘડપણ માટે તારી સેવા અને સારસંભાળને લખ.

સાંભળીને આ, મેં પણ સમજીને કીધુ પિતાને,
પિતા નહીં પણ આપને તો હું 'પરમાત્મા' જ લખુ.
-અંબરીશ પટેલ (મોરબી)

ડગર હતી મુશ્કેલ, પા પા પગલી માંડવાનું શીખવતા,
હાથ મારો પકડરનાર એ પિતા તમે હતા!

માર્ગ હતો કાંટાળો, કાંધે લઈ મને હરખથી ચાલતા,
કાંટા વીણી ફૂલો વેરનાર એ પિતા તમે હતા!

તકલીફોનો હતો વરસાદ મૂશળધાર, મહી મૂંઝવણો અપાર,
છત્રી બની સાચવનાર એ પિતા તમે હતા!

ઘનઘોર કાળા ડિબાંગ વાદળો, અંધારપટ જીવનમાં,
દીવો લઈ રસ્તો બતાવનાર એ પિતા તમે હતા!

હું તો હતો અબૂધ બાળ, સુખ દુ:ખ ન જાણનાર,
સફળ જીવન પથ કંડારનાર એ પિતા તમે હતા!

વા વા વંટોળ અને તોફાની, ઝંઝાવતી જગતમાં,
એક દિશા સૂચન કરનાર એ પિતા તમે હતા!

પરીક્ષાની ઘડીઓ કેટલીય આવીને ગઈ જીવનમાં,
પ્રેમથી માટે હાથ ફેરવનાર પિતા તમે હતા!

મમતાનો પાલવ મારી માતનો, પ્રેમ નીતરતી આંખો તમારી
મજબૂત હાથે મને ઝાલનાર એ પિતા તમે હતા!

જગત હતું નવીન મારે માટે, એકલવાયો હું દુનિયામાં,
પ્રેમથી સિંચન કરી પાળનાર એ પિતા તમે હતા!

મીતલ મકવાણા(અણંદ)

પપ્પા એટલે?

પપ્પા એટલેપ.હદ કરતાં વધારે પ્રેમ કરનાર..
પોતાનું લોહી-પાણી એક કરી પોષનાર..
ગમે તેવી ભૂલને માફ કરી પંપાળનાર..
આપણી અંદરના સાચા વ્યક્તિને પાર્થના..
આપણી ખુશી માટે પોતાનાં સ્વપ્નોને અધૂરા મૂકનારપ

.(આશા હોય કે આપણે એ પૂરા કરીશું)
બસ પપ્પા એટલે આપણી ખુશી માટેદુનિયાની

કોઈપણ મુશીબત સામે લડનાર એક અડીખમ યોધ્ધા..
પપ્પા એટલે એક એવું છત્ર, જેના નીચે ચડતો પ્રવેશી જ નાં શકેપ
પપ્પા એટલે આપણને જ પોતાની દુનિયા માનનારપ
ને સાચુ કહું તો પપ્પા એટલે બસ પપ્પાપ

દેવેન્દ્ર ભીમડા " અભિદેવ" (ભરૂચ)

એક અણંદસ કવિતા.

મારા અસ્તિત્વની ઓળખ હું અવતરી 'મા' ની કૂખે,
પછી-મારી રક્તવર્ણી પગલીઓને તમે જ સ્થિર કરી..
તમારી વિશાળ હથેળીનાં- સ્પર્શમાં હતો હુંફાળો વિશ્વાસ.એવો વિશ્વાસ-
જે મને ઊડવાને પાંખો આપશે અને આકાશ પણ..
હું વિકસી એક વેલીની જેમ તમારા જ ટેકાથી..
બાહોશ અને મજબૂત એવા ભલે બેસાડી તમે જ દુનિયાની સફર
કરાવી..

ખબર છે મને જ્યારે જ્યારે તમારી અંદર ઉદાસીના વાદળ ઘેરાયા છે,

ત્યારે છાના ખૂણે આવેલા આંસુને વરસાદમાં ખપાવી ખડખડાટ હસ્યા
છો તમે...

માત્રને માત્ર મને લાગણીની વાહટ આપવા..
તમે -બળબળતા સૂર્યનું આવરણ બની ..

મને શક્તિ અને તેજ સતત આપતા રહ્યા છો.
આ વડલો ઘેઘૂર બની આજે જીર્ણ થયો છે.

પાનખર એને પણ અડકી છે. સામાન્ય પવનની થપાટે પણ હલી જાય
છે-

અને ત્યારે- હું વસંત બની -ઝોરી જાવ છું-એની આસપાસ..
રેખા જોષી. (અમદાવાદ)

કોણ આવી વસે છે ખાલી મકાનમાં!
નળિયા રાત દિ' ખસે છે ખાલી મકાનમાં!
ઉદાસ છે ઓરડા, ઓસરી ને અગાશી
પડછાયા કેવા હસે છે, ખાલી મકાનમાં!
પોપડા ખર્ચા કરે છે એક એક યાદના
કોણ આવી સ્પર્શે છે, ખાલી મકાનમાં!
ખોડાઈ છે સજળ આંખો બારણા પર
ન જાણે કોને તરસે છે, ખાલી મકાનમાં!
ઝૂરાપો ઝોકાયા કરે જાળીએથી સતત
એકલતા કેવી ડસે છે, ખાલી મકાનમાં!

ઉદય ચંદ્રકાંત (વીસનગર)

શીર્ષક: પિતૃદેવો ભવ બંધારણ: ગાલગાગા-૪

મોભી થઈ પરિવારની નિત લાગણી ગૂંથી રહે છે
કોડ શિશુના પૂર્ણ કરવા જિંદગી ખર્ચી સજે છે.

મન હૃદયના આંગણે નિ:સ્વાર્થતાની હેલ થઈને,
પિતૃદેવો ભવ કથન સારાંશતા સાચી કરે છે.

જિંદગીના પાઠ પણ કાયમ અહમ ગાળી શીખવતા,
એક ઊંચું લક્ષ્ય દર્શને હોંસલો અર્પી નભે છે.

ને પિતાના નભનાં ઘટ સારાંશમાં શું હોય બીજું??
બાળ હિત માટે અટારી દોહલી ન્યારી ધરે છે.

બે જણા વચ્ચે ઉભા રહેવાનું મોંઘું માન દેવા,
ખાસ ઉઘમની લકીરે હામની શાહી ભરે છે.

દર્દનું નેવું ધસી આવે છતાંયે અવગણીને,
શ્રેષ્ઠતમ કિરદાર થઈ પરિવારની આંખી છરે છે.

નિત સુખી સંસાર કરવા વેદનાને અવગણે પણ,
તોય ઘરડા ધરનું તેડું કેમનું આવી મળે છે ?

પારૂલ ત્રિવેદી ' પારુ' (હીમંતનગર)

મારા અંગે અંગમાંથી આપની છે ખુબ સુવાસ,
મારા તો સંસારમાં છે આપની સારી અસાસ.

શ્વાસ મળ્યો જોયું જગનું મેં તો અજવાળું અહીં,
ચારે તરફી તો કર્યો મારો જ આપે છે વિકાસ.

આંગળી પકડીને ખુબ હું ચાલ્યો છું ચારે કોર,
મા-પિતાના ઉચ્ચ સંસ્કારોથી સોમાં હું છું ખાસ.

જિંદગી ભર આપે કાળી છે મજૂરી ખુબ કરી,
આપ મારી સૌ જરૂરીયાતને જીવની આસ.

આજે પણ "માશૂક" માટે મા-પિતા ભગવાન છે,
એ ભલે છે દૂર પણ મારી તો કાયમ એ છે પાસ.

અસાસ=માલમિલકત, બુનિયાદ
ચંદ્રવદન મહેતા "માશૂક" (વર્ગીનીયા, અમેરિકા)

NOG
સાહિત્ય સરિતા ગ્રુપ

મારા પપ્પા

સ્નેહ અને સમર્પણનો સાગર હતા મારા પપ્પા, પ્રેમની મીઠી લહર, ને સુરક્ષાની છત્રછાયા: મારા પપ્પા.

હિંમત અને મક્કમતાની મુરત હતા મારા પપ્પા, માફી અને પરગજુની પરિભાષા: મારા પપ્પા.

અમારા સપનાઓની દુનિયા સાકાર કરી તમે, તનતોડ મહેનતથી જિંદગી સરળ બનાવી તમે.

હર પળ, હર ઘડી તમારી કમી ખલે છે અમને, જીવન અધુરુ લાગે છે, કેમ કરી ભૂલાશો તમે?

હું ભાગ્યશાળી છું પપ્પા, કે તમારી દીકરી છું, સંબંધોને જાળવી રાખવું, તમારાથી શીખી છું.

મારા હીરો, મારા ગુરુ, મારા મિત્ર, ઓ મારા પપ્પા!
અંજલિ અર્પણ સાથે તમને પ્રાર્થના, સદૈવ રહેજો અમારી પ્રેરણા.
શ્રીમત મર્યટ 'શમા' (સુંબઈ)

★મારાં વ્હાલાં પપ્પા★

મારાં વ્હાલાં પપ્પા, સૌથી ન્યારા પપ્પા, દૂર દેશાવર છતાં આશિષ દે છે પપ્પા. પપ્પા તો લાગણીઓ નો ખજાનો છે, લાડ કરતાં અનેરાં એવાં એ પપ્પા છે. ડગલેને પગલે પિતાની શિક્ષા યાદ છે, સારું ઘડતર કરીને જીવન સુધાર્યું છે. મારાં પિતાએ સંસ્કારો સિંચ્યા છે, દુઃખમાં પણ જીવતાં શિખવાડ્યું છે. ભાવનાત્મક ખેંચાણ મને પપ્પાનું છે, દૂર દૂર છતાંયે વસે દિલમાં પપ્પા છે. હળવા હાથે માથે હાથ પ્રેમે ફેરવ્યો છે, આમ જ સદાય અમી નજર રાખી છે. અંતરમાં લાગણીઓ અપાર વહે છે, નિર્મળ પ્રેમની ધારા સદાય વહે છે. મારાં પપ્પા તો વ્હાલનો દરિયો છે, અમ બાળકોના તો સુપર હિરો છે.

★ કોપી આરક્ષિત ★ ★ શ્ર ★
ભાવના ભટ્ટ (અમદાવાદ)

મારા પિતા

ધરા પર નથી આજ મારા પિતા,
શોધું છું હું એ આજ મારા પિતા.

હતા એ ચંદ્ર સમા શીતળ કેવા,
વહાવતા સ્નેહનો ધોધ મારા પિતા.

હૃદયના ક્રોમળ, પ્રેમ એ વરસાવતા;
આંખથી અમી વરસાવે મારા પિતા.

થોડું પોતે ખાય ને બીજાને ખવડાવે,
હતા એ ઉદાર દિલના મારા પિતા.

ધૂપસળી જેવું જીવન જીવી ગયા,
રોજ આવે સ્મરણમાં મારા પિતા.
સ્વયં

વેઠી દુઃખ, સુખ સૌને આપ્યું,
ભવોભવ મળજો મને એ મારા પિતા.

એ છે પિતા

જેના કડવા શબ્દો પણ લાગે મીઠા એ છે પિતા, જેના ઠપકામાં પણ હોય આશિષ એ છે પિતા, જેની પીડા છુપાય છે હસતા ચહેરા પાછળ, સંતાનોના સુખ માટે જે સહે છે દુઃખ એ છે પિતા, ધરની સઘળી જવાબદારી છે જેના હાથમાં સદા, છતાં નિભાવે જાય છે હસતા હસતા એ છે પિતા, બે આંખની બીક જે રોકે જતા અવળા રસ્તે, સંતાનોને જે આપે સાચી દિશા એ છે પિતા, પરિવારના સુખ માટે જે રહે હંમેશા તત્પર, પરિવાર માટે જે હંમેશા હોમાય એ છે પિતા, પિતાની છત્રછાયા વગર તમે છો અનાથ, પૃથ્વી પરનો ઈશ્વર માનો તો એ છે પિતા.
વિજય પરમાર 'વીર'(આણંદ)

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર સાહિત્ય સરિતા/ સાહિત્ય સંગીતનું વિશ્વ ગ્રુપ "પિતૃ દિન"

★ "પપ્પા તમે" ★

શાંત નિર્મળ જળની માફક છો તમે, તુંગ શિખર અચળની માફક છો તમે. જિંદગીમાં આજ દિન સુધી પપ્પા, મુશ્કેલીમાં સાંકળની માફક છો તમે. દોસ્ત થઈને મન સદા વાંચી શકે, પ્રેરણાત્મક બળની માફક છો તમે. મૌન લાગણીઓ ઉછળતી ધૂધવે, મન સરોવર તળની માફક છો તમે. રાતી આંખોમાં છે ઝાકળ સ્નેહની, પપ્પા તો શ્રીફળની માફક છો તમે. યાદોની સંદુક આ ખુલ્લી છે હવે, રંગ અસ્તાચળની માફક છો તમે. જીવતાં ને જીવતા શીખવ્યું તમે, સફળ, નિષ્ફળ પળની માફક છો તમે. રૂપલ સંઘવી 'ઋજુ' (જામનગર)

"પિતા પ્રત્યેની સંવેદના"

થાક્યા,ભાંગ્યા, હાર્યા, રડ્યા કે દુઃખી થયા ત્યારે બંભે હાથ મુકીને હીમત આપતા પિતા એ અમને જાલ્યા..હસતા જીવન જીવતાં પણ પપ્પા એ શીખવ્યા..

જીવનમાં સમજ્યા, જાણ્યા પણ પિતાના પ્રેમથી અજાણ્યા રહ્યા.. તેનાં ત્યાગ,મહાનતા અને નિકટની મિત્રતાની ખબર પિતા બન્યા પછી સમજાણી..

અમારા પ્રેમ કાજે કેટ કેટલુંયે કર્યું હશે..પોતાના દુઃખ દર્દને છુપાવી કેટલાય સપના મારીને એમણે સંતાનો માટે કેટલી ખુશીઓને જોઈ હશે..

અમારા માટે સંઘર્ષ કરતા જીવન સામે લડતા એ પિતા.. જેના માટે આજીવન ઋણ યુક્તવુ ઓછું પડે.. જેના લાગણીની કિંમત મુલવવી ઘટે..
ઉષા પંડ્યા (રાજકોટ)

શીર્ષક - હા! મેં જોયા છે..

બહારથી સખત દેખાતા, અંદરથી ક્રોમળતા ધરાવતા, હરદમ હર પરિસ્થિતિમાં પિતાને હાલ સરીખા જોયા છે. મારો ભગવાન મુસીબતો સામે ચઢાન, મુશ્કેલ પરિસ્થિતિમાં પિતાને પહાડ સરીખા જોયા છે. ધરનો આધારસ્તંભ, માતાનો સોળ શણગાર, સંતાનોની સુખાકારી કાજે પિતાને સતત દોડતા જોયા છે. હા..મેં જોયા છે, હરજંગ ખેલદિલીથી લડતા, હરપળ હર પરિસ્થિતિમાં પિતાને હસતા જોયા છે. અનહદ ભરોસો, ધરનો મોભ, જવાબદારી સામે લડતો સારથી, મહારથી એવા બાહોશ પિતાને જોયા છે.

લતાબેન ચૌહાણ.. "સોનાવેલ" (ગોધરા.)

★ પિતા ★

સૂરજની જેમ તપતાં પિતા, દિવસ-રાત કમતા પિતા, પરિવારને પાલતાં પિતા, મુશ્કેલીઓ દૂર કરતાં પિતા, બાળકોને મનાવતાં પિતા, ભણાવતાં ગણાવતાં પિતા, આફતોથી લડતાં પિતા, ધરનો તોલિંગ મોભ પિતા, જવાબદારી લેતાં પિતા, બધાને રાજ કરતાં પિતા, સુખ સૌને આપતાં પિતા, દુઃખ પોતે સેહતાં પિતા, એકલાં અટુલાં રડતાં પિતા, બધાં વચ્ચે હસતાં રહેતાં પિતા. બધાને ગમતું લાવતાં પિતા, પોતાને ગમતું છોડતાં પિતા. ઘરમાં ખુશીઓ લાવતાં પિતા, સૌને ખુશ રાખતાં પિતા.
રિતેશકુમાર.બી.સોની ★ (દાહોદ)

કમાલની મૂરત !

પસીનાની કરે ન જરાય પરવા ! પરિશ્રમ અપાર, ભીની સુરત કમાલની મૂરત, પરમની છે પરખ!

વાગે પણ લાગે નહિ, જેના પર સવાર પરિવાર ! ભૂખ વેઠે, વેઠે પ્યાસ, મજાક ને માન અપમાન,

છત્ર બનીને ઉભો રહે ! ન આવવા દે અણસાર. ચૂપચાપ તન તોડયે જાય, કરે જરા ન ઉડકાર !

પાકી જાય પણ પડે નહિ ! અજીબ ફળ જણાય. નિષ્કામ કર્મ કર્યે જાય, ભાવવિભોર નિભાવ !

પિતા તણો પિતાબ, થાય સાચે સાચો પુરવાર. ગરમ પણ નરમ ! પરવરિશ કાજ પલળી જાય, અડીખમ અદભુત મિસાલને, સો સો સલામ !
- નરેશ જે વણકર, (હિંમતનગર)

પિતા એજ પરમેશ્વર, પિતા પાલક પાલનહાર ઘર ના એજ ગૃહપતિ, સુખદુઃખ સાથે ચાલનાર. જન્મ દીધો જગતમાં, જેણે દુઃખ વેઠ્યા અપાર સંસ્કૃતિ ની સમજ આપી, આપ્યા જ્ઞાન ને સંસ્કાર. જીવન જ્યોતિ જગાવી, સંસાર રૂપી મહાસાગર માં જીવન નૈયા હલેસા મારી, ભવ સાગર પાર ઉતારી. સાચા સદગુરુ માતપિતા, જેમના ઋણ અપરંપાર
★ રતન ★ બની રહ્યું હૃદયમાં, કરજોડી કરું વંદન વારંવાર. જાડેજા રતનસિંહજી પાંચુભા. (★ રતન ★) (કચ્છ, અબડાસા)

દીકરો જે ને "ડેડ" કહી બોલાવે પણ

જે ઝેડ (સિક્યુરિટી) બની ને રહે એ પિતા . દિકરા ને સેટ કરવા ને પોતે અપસેટ રહે એ પિતા દિકરા ને ડર અને સાહસ ની પ્રતિતિ કરાવે એ પિતા ટપારે ટોકે સાથે ટેસડો કરવાને ધૈસા પણ આપે તે પિતા મમ્મી ટોકે તો તેને રોકે એ પિતા જે ઉપદેશક નહીં ઉદાહરણ બની ને રહે એ પિતા હેપી ફાધર્સ ડે ટુ ઓલ મૌલેશ બહાદુરશાહ પંડિત (અમદાવાદ)

ધીરે ધીરે ખાલી થઈ તમે સઘળું આપી દીધું. પપ્પા તમે એક માનવ થઈને; કેટલું અહંતક દીધું! હૈયે હામ ને ધૈર્ય દીધા, ઉકેલી સમજણ લિપિ. હાથની બે રેખાની વચ્ચે ખેચી હુનર લીટી. પપ્પા તમે તો જગથી સુંદર જગત સજાવી દીધું. ધીરે ધીરે ખાલી થઈ, તમે સઘળું આપી દીધું. જ્યારે જ્યારે સમય પજવતો, પીડ બધી ઓગાળી રણ વચ્ચે કે ભરબપોરે અમે કદી તરસ ના જાણી પપ્પા તમે તો વ્હાલ નીતરતું ઝરણું વહાવી દીધું.. ધીરે ધીરે ખાલી થઈ, તમે સઘળું આપી દીધું. તમે કહોને! શાને પપ્પા? ઓઝલ થયા અચાનક.. જાણું છું કે કહેશો બેટા; રીતી આવન-જાવન.. દીલમાં અમારાં ઈશ્વર સરખું સ્થાનક સ્થાપી દીધું. ધીરે ધીરે ખાલી થઈ, તમે સઘળું આપી દીધું

-શર્મિષ્ઠા હિરેન કોન્ડ્રાકટર. "શર્મિષ્ઠાશબ્દકલરવ" (સુરત)

★મારા પિતાજી..★

મારી સિદ્ધિ અને સાહસ છે મારા પિતાજી મારી તાકાત અને હિંમત છે મારા પિતાજી મારું આત્મ સન્માન છે મારા પિતાજી ખૂબ જાજરમાન છે મારા પિતાજી

મુજ સાહિત્યના પ્રણેતા છે મારા પિતાજી મારા તો વિદ્યાતા છે મારા પિતાજી

મારી કલમનું કસબ છે મારા પિતાજી મારું બન્યા મઝહબ છે મારા પિતાજી

મારા પ્રિય મિત્ર છે મારા પિતાજી આ જીવનનું છત્ર છે મારા પિતાજી સુખ - દુઃખના સાથી છે મારા પિતાજી વિકટ પળોના સંગાથી છે મારા પિતાજી સારું છે "બેદર્દ", કે હયાત છે મારા પિતાજી મારી અમૂલ્ય સોગાત છે મારા પિતાજી ભવદીપ કે. વાઘેલા "બેદર્દ" (રાજકોટ)

પિતા એ તો ધરની છત છે રે લોલ એ છત કદી ના છીનવાય રે એટલી પ્રભુ ને મારી પ્રાર્થના રે લોલ પિતા વિના માતાનું જીવન દોહાલું રે લોલ બાળકો તો બની જાય અનાથ રે એટલી પ્રભુને મારી પ્રાર્થના રે લોલ પિતા તો મારી માતાનું સિંદૂર છે રે લોલ એ સિંદૂર કદી ના ભૂંસાય રે એટલી પ્રભુને મારી પ્રાર્થના રે લોલ પિતા એ તો પરમાત્મા સમાન છે રે લોલ કદી ના જાય પિતા ની છત્ર છાયા રે એટલી પ્રભુ ને મારી પ્રાર્થના રે લોલ પિતા તો કુટુંબ નો આત્મા રે લોલ એ આત્મામાં પ્રભુનો વાસ રે એટલી પ્રભુને મારી પ્રાર્થના રે લોલ

નીલા ઠક્કર (વદોદરા)

પિતાનો ખભો સ્વર્ગથી શ્રેષ્ઠ લાગે, બીજે ક્યાંય આવી મજા પણ ન આવે..

ન જોઈ શકે દ્રશ્ય પૂરું સ્વયં જે, ખભે લઈ મને, એ જ આખું બતાવે..

કરે રાત-દહાડો સખત શ્રમ ભલે એ, છતાં, થાક મોં પર જરા પણ ન લાવે..

રહ્યાં એમનાં સ્વપ્ન જે પણ અધૂરાં, હવે, મારી આંખોથી જોવા એ માંગે..

ખરી શાંતિ જોઈ પિતાના ખભે મેં, બીજે તો નગારાં દિવસ-રાત વાગે..

કહે કોઈ - "દોરી દે 'નિ:સ્વાર્થ' ઈશ્વર", મને ફક્ત પપ્પાનો ચહેરો જ ફાવે.

ડૉ. ધીરજ એસ. બલદાણિયા 'નિ:સ્વાર્થ' પિડિયાટ્રિશિયન, અમદાવાદ,

વિષય: મારા પિતા ખોટ

અરમાનોના ચેકબોક્સમા પિતૃ સુખના ખાનામાં રાઈટ ટીક કરવાનું રહી ગયું! જેણે નારદી નામ પાડ્યું, એ નામ પાછળ જેનું નામ લાગ્યું, તેને નામનાનું સુખ આપવાનું રહી ગયું!

જેને ખભે બેસી જગત જોવું, તે ખભા પર વિદાય વેળાએ માથું મુકી રડવાનું રહી ગયું! વહાલની વાદળી બની વરસી ગયા, પણ એ વહાલના દરિયામાં ફૂલકી મારવાનું રહી ગયું! હાઈડ એન્ડ સિક રમતાં રમતાં, એવી ગેબી જગ્યાએ સંતાયા કે તેમને શોધવાનું બાજુએ રહી ગયું!

અડીખમ એ ધરના મોભને, એક નાની થાંભલી બની રેકો આપવાનું રહી ગયું! વહાલની વાદળી બની વરસી ગયાં પછી એ વહાલના દરિયામાં ફૂલકી મારવાનું રહી ગયું! હતાં મુજ જીવન રચના સારથી તેમની કંઠારેલી કેડી પર તેમની સાથે ડગ માંડવાનું રહી ગયું બની ધૂપસળી એ પ્રસરી ગયાં સુવાસ શ્વાસમાં રહી ગઈ નંદી ટમટમતું તેજ જોવાનું રહી ગયું! ડૉ નારદી પારેખ 'નંદી' (નવીમુંબઈ)

પિતા : પ્રેમની પારાશીશી

જન્મ પહેલાં જ જેણે કુંડળીમાં સાથિયો દોર્યો, જનમતા વેત જેણે હાંસિયામાં હું લખી નાખ્યો.

રહી ડગ

આભાર - નિહારીકા રવિયા દૂર પણ જેણે સફરનો ભાર લઈ લીધો, બધાયે બાળને જેણે જીગરનો ભાગ કહી દીધો.

વિદ્યાતાનેય જેણે આંકડો વચનો ધરી દીધો, ભરેલો જામ જેણે વ્હાલનો આખો દઈ દીધો.

બની ખુદ દ્રુક્ષ આ સંસારનો તડકો સહી લીધો, ઉઘાડું આંખ પહેલા એમણે વિશ્રામ લઈ લીધો.

પિતાએ ક્યાં કદી કોઈ હેતનો હિસાબ માંગ્યોતો? વસિયતમાં ય ક્યાં પોતાનો કોઈ ભાગ રાખ્યોતો?

-નીતિન શાહ... (અમદાવાદ)

પિતા સ્તુતિ

ઢાળ: ન તાતો ન માતા ન બન્યું દાતા.

પિતા અમારા, વ્હાલા અમારા, સહુને હૃદયથી હતા એ જ પ્યારા, માતા ગઈ ને એ બન્યાં તા માતા, ભવોભવ મળજો પિતાજી ઓ પ્યારા. સાથી ગુમાવ્યાનુ દુઃખ ન કળાયું, જે જોતું 'તું' એ બધું જ અપાયું, બાળપણમાં રાતે હાલરડાં ગાતા, ભવોભવ મળજો પિતાજી ઓ પ્યારા. ગુરૂ બનીને રાહ જેણે ચીંધ્યો, કસોટીમાં જીવવાનો મંત્ર પણ દીધો, કેટલાય બાકી હતા કામ તમારા, ભવોભવ મળજો પિતાજી ઓ પ્યારા. આંસુ છુપાવી હસતા રહ્યા એ, હુંફ અમોને આપી સદાયે, કર જોડીને કરીએ કાલાવાલા, ભવોભવ મળજો પિતાજી ઓ પ્યારા. તમે જ્યાં હો ત્યાં સુખ સદાયે પામો, દુઃખ તમારાથી જોજનો ભાગો. આ બાળ માગે આશિષ તમારા, ભવોભવ મળજો પિતાજી ઓ પ્યારા. વાહ રે પ્રભુજી! છત્ર તે છીનવ્યું, હશે તારે એની જરૂર એમ જાણ્યું. એને તું લે જે શરણમાં જ તારા, ભવોભવ મળજો પિતાજી ઓ પ્યારાકન કેતન ભટ્ટ (અમદાવાદ)

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર સાહિત્ય સરિતા/ સાહિત્ય સંગીતનું વિશ્વ ગ્રુપ"

NOG
સાહિત્ય સરિતા ગ્રુપ

ફાધર્સ ડે નિમિત્તે યોજેલ 'પિતૃદેવો ભવ:' વિષયને અનુલક્ષીને આવેલી ગદ્ય રચના

'ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનર/ વન ફરિયાદ' અને 'સાહિત્ય સંગીતનું વિશ્વ'ના ઉપક્રમે પિતા પ્રત્યેની લાગણી, સન્માન વ્યક્ત કરવાનો ફરી એક અવસર આવ્યો છે ત્યારે સ્મૃતિપટમાં જડાયેલી કેટલીક ક્ષણોની વાત.....

'My Daddy, strongest.'

આજે વર્ષો પહેલાં ટી.વી. પર આવતી એક જાહેરાત મનનાં ખૂણેથી સળવળી. શેની હતી એ યાદ નથી, પણ એ જાહેરાત હંમેશ માટે યાદ રહી ગઈ છે કારણ કે એ વાત સાવ સાચી લાગતી.

દુનિયાભરની દીકરી કે દીકરા માટે 'વર્ચૂઅલ વિશ્વ'ના 'સુપર હીરો' બનેલા રહેશે, પણ વાસ્તવિક વિશ્વના સુપર હીરો તો પિતા જ.

આજે વિચાર આવે છે કે પિતા હંમેશાં સુપર હીરોના રોલમાં જ શ્રુતા હશે?

ના, સાવ એવું નથી.

એ સુપર હીરોના હૃદયમાં ભીની ભીની લાગણીઓ સતત વહેતી હોય.

સૌની સામે ઝડપ દેખાતા પિતા જ્યારે દીકરીને સાસરે વિદાય કરે ત્યારે એ સુપર હીરોનો મુખવટો ઓગળી જતો કોઈએ જોયો છે?

શ્રુવનમાં કેટલીય એવી ક્ષણો આવી જ્યારે પપ્પાની એ ભીની લાગણીઓ અનુભવી છે.

યાદ આવે છે એ સમય.

ઉનાળામાં બારી બહાર ટિંગાડેલી ખસની ભીની સાદસીમાંથી વહી આવતી ઠંડક, ચોમાસામાં લોખાનનો ધૂપ, ઝસતુઝસતુએ બેલાતાં ખસ, કેવડાનાં અતર, બધું જ સાગમટે યાદ આવે છે અને એ પહેલાં યાદ આવ્યો છો, પપ્પા તમે.

નાનાં હતાં ત્યારે નાના હતા ત્યારે માંદગીમાં રાતોની રાતો ઉજગરા કરતા પપ્પાને જોયા છે.

પત્રકારત્વની એક કોઈયાર્થને આંખ્યા પછી પણ અમારી નાની નાની બાબતોનું ધ્યાન રાખતા પપ્પાને જોયા છે.

બાળપણ ક્યાં પૂરું થયું ને વિદાયની વેળા આવી.

ત્યારે લગ્નની આગલી સાંજે મહેંદી મૂકેલા હાથ સામે સ્થિર નજરે જોઈ રહેલા પપ્પાને જોયા છે.

એ સ્થિર નજરમાં, "મહેંદી મૂકેલા આ હાથથી દીકરી કાલે એની સ્મૃતિ સમા થાપા અહીં ઘરની ભીત પર દર્દને ચાલી જશે!" એવી ભાવનાઓનું પૂર ઉમટેલું દેખાયું છે.

લગ્નની આગલી રાત્રે ચૂપચાપ રૂમમાં આવી, પથારી પર બેસીને માથે હાથ ફેરવતા પપ્પાના હાથમાં કેટલી ઉષ્મા હતી! જાણે લાગણીઓનું ઘોડાપૂર.

અને છતાંય 'સ્વ ક્ષુભ્વચ્ચ, જંહિષ્ણીજં.'

કારણ કે, ક્યારેક કોઈ એવી એકાદી ક્ષણ આવી હશે કે જ્યારે અમે ટીલા પડ્યાં હોઈએ ત્યારે પપ્પા ઢાલ બનીને ઊભા રહ્યા છે.

પપ્પાની અંતિમ વિદાયવેળાએ કશું જ બોલ્યા વગર કહી ગયા કે, "મારી વિદાયવેળા નજીક છે, પણ હું ક્યાંય જવાનો નથી, તારા લંબાવેલા હાથને અનુભવાતી ઉષ્મા હું હોઈશ.

તારી આસપાસ અનુભવાતી ઊર્જામાં હું હોઈશ,

કારણ કે તું મને જેટલો પ્રેમ કરે છે એનાથી અનેકગણો પ્રેમ હું તને કરું છું."

એ પ્રેમના પ્રતિસાદમાં આટલું જ- 'લવ યુ પપ્પા'

રાજુલ કૌશિક -

પિતા સાથેનું સંસ્મરણ

પિતાના શ્રુવનની સૌથી યાદગાર ક્ષણ, આપણું ઘરા પર તેમના સંતાન થઈને જન્મવું. ને, ત્યાર પછી યાદગાર પળોનું ભાઈ વધતું જાય છે.

આ, 'યાદગાર' વ્યંજન, હર્મેશ મધુર જ હોય એવું નથી તે,

ક્યારેક ખટમીડું પણ હોય છે. અસમજણનું મરચું વધારે ઉમેરાય જાય તો તીખું પણ બને.

સંતાન અને પિતા અદૃશ્ય રનેહના તાંતણે બંધાયેલાં હોય છે. સમજણ આવ્યાં પછીનાં સંભારણામાં સૌથી આનંદની યાદગાર પળ, એ છે કે, જ્યારે આપણે નાનાં હોઈએ ત્યારે એક સામાન્ય પ્રશ્ન તમને પૂછવામાં આવે કે, 'તને, પપ્પા વધુ ગમે કે મમ્મી? અથવા, તું, પપ્પાનો દીકરો કે મમ્મીનો?' હું કહું કે "પપ્પાનો", ત્યારે તેમના ચહેરા પર ઊભરી આવતી ખુશીની ઝલક માણવા જેવી હોય છે, સાથે મમ્મીનો મીઠો છલાકો.

ક્યારેક, પપ્પા મમ્મી વચ્ચે રક્તક થાય ત્યારે હું પપ્પા પાસે જઈને બેસી જતો ત્યારે, અમારી આંખોના મિલનમાંથી પ્રેમની સરવાણીઓ ફૂટતી અને ઘટના ' ટોન ડાઉન' થઈ જતી. દીકરાની લાગણીનાં મોજાં દરેક પિતાને તેના અનહદ વહાલથી ભીજવી દેતા હોય છે. મમ્મી, ત્યારે મારાં સામે હાથ લંબાવે અને દોડીને હું મમ્મીને વળગી પડતો. પ્રેમના ધોધ વચ્ચે પણ પપ્પા સાથે રહેજ અંતર રહેવું. હું, ક્યારેય પપ્પાને ભેટ્યો નથી. ઠા, મારાં બાળપણમાં એમણે મને ઊંચક્યો હશે, રમાડ્યો હશે, વહાલની ભીસ આપી હશે, પણ મોટાં થતાં આ પળ મેં ક્યારેય જોય નથી કે હું, પપ્પાને ભેટી કે વળગી પડ્યો હોઉં, એક મધુર ક્ષણને બાદ કરતાં, ત્યારે મારી ઉંમર આઠેક વરસની હશે.

મારાં નિશાળનાં મિત્રોને ઘરે બોલાવી મારી બર્થ ડે પાર્ટીનું આયોજન કરેલું. અગાઉથી નક્કી કર્યાં મુજબ, મારા પપ્પા, જોકરનો ડ્રેસ પહેરી, માથે શંકુ આકારની લાંબી ટોપી અને ચહેરા પર મારુક ધારણ કરી, પ્રવેશ કરશે. થેલામાંથી જાદુગર ખેલ બતાવતાં તેમાંથી જુદી જુદી વસ્તુઓ કાઢતો હોય તેમ થેલામાં ગિફ્ટસ લઈ આવી સૌ બાળકોને સરપ્રાઈઝ કરવાનાં હતાં. મારાં મિત્રોને આ વાતની જાણ ન હતી. મારાં પપ્પાની એન્ડ્રી થઈ, સૌ તાળીઓ પાડવા લાગ્યાં અને તેમની આસપાસ નાચવા લાગ્યાં, "જાદુગર આયા રે ભૈ જાદુગર આયા" હું એમને વળગી પડ્યો, પૂછ્યું, "તમે જ મારાં પપ્પા છો ને! કેમ આ લોકો આટલાં બધાં ખુશ થાય છે?" પપ્પાએ મને બાથમાં લઈ હાથ મારી પીઠ પર ફેરવતાં કહ્યું, " ઠા, માય સન, હું તો તારો જ પપ્પા છું." આવી મારી 'પરોસીવનેસ' હતી મારાં પપ્પા માટે.

ભરત સાંગાણી (અમદાવાદ)

'ફાધર્સ ડે' નિમિત્તે વિચારોની અભિવ્યક્તિ

સામાન્ય રીતે દરેક પિતા કુટુંબનું એક અતિમહત્વનું અંગ હોય છે. પિતાની ઉપસ્થિતિ કુટુંબને સ્થિરતા અને મજબૂત બનાવે છે. પોતાના સંતાનો પ્રત્યેનું વહાલ કદાચ કોઈ પણ પિતા માતાની જેમ દર્શાવી શકતા નથી પરંતુ સંતાનો અંગેના નિર્ણયોમાં પ્રેમ અને વહાલ અવશ્ય પ્રદર્શિત થવું હોય છે. ઉપરથી સખત દેખાતા દરેક પિતા અંદરથી એક કોમળ હૃદય ધરાવતા હોય છે. તેમણે માત્ર સખતાર્થનું કવચ પહેર્યું હોય છે. કદાચ આ જ સખતાર્થનું કવચ આપણ કુટુંબને એક સુરક્ષિત માહોલ બનાવે છે. નિરાંત વચ્ચે શ્રુવતું કુટુંબ એ પિતાના મનમાં ચાલતી આર્થિક અને વ્યવસાયિક ગડમથલોને પામી શકતું નથી. પિતા કોઈપણ વિકટ સંજોગમાં ચહેરા ઉપર પ્રસન્નતા રાખે છે અને શ્રુવનમાં ઉદભવેલા ઝગ્ગાવાતનો સામનો કરી પોતાના કુટુંબની ઢાલ બને છે.

શું કપરી પરિસ્થિતિઓમાં પિતાનું મન નબળું નહીં પડતું હોય? તેમની આંખોમાં પણ આંસુ નહીં છલકાતા હોય? પરંતુ તેને ક્યારેય પ્રદર્શિત કરતા નથી. લાગણીઓના પ્રવાહ તેમને પણ ઝગ્ગાવતા હશે. પરંતુ ક્યારેય પિતા તેને શબ્દોનો આકાર આપવામાં માનતા નથી. દરેક પીડા હૃદયમાં ધરબાઈને રહી જાય છે. 'હું જો નબળો પડીશ તો મારા કુટુંબ ઉપર શું વિતશે?' એવા વિચારે હર્મેશ પિતા મજબૂતાર્થનું મોહરું પહેરી રાખે છે.

પિતા નાનપણમાં પોતાના સંતાનને પોતાના ખર્ચે બેસાડીને વિશ્વ દર્શન કરાવે છે. હકીકતમાં સંતાનને એક મજબૂત આધાર આપીને પોતાનાથી પણ ઊંચી દ્રષ્ટિ કેળવવા પ્રેરણા આપે છે. પોતાના અનુભવે સંતાનને દુનિયા દેખાડે છે. સંતાનને પણ પિતાના મજબૂત ખભાની આદત પડી જાય છે. તે સંતાન મોટું થયા પછી પણ મુશ્કેલીઓના સમયે પિતાનો ખભો અથવા ટેકો શોધે છે, કારણકે પિતાનો ખભો કે ટેકો તેને ક્યારેય પડવા નહીં દે એવો અતૂટ વિશ્વાસ છે.

શ્રુવનમાં પિતાની ઉપસ્થિતિ હોય ત્યાં સુધી કદાચ તેની સાચી કિંમત સમજાતી નથી. તેમની વિદાય બાદ તેમની આત્મવિશ્વાસ ભરેલી વાતો અને યાદો થકી તેમની ખોટ અનુભવાય છે. પિતા પોતે જુના કપડાં પહેરી સંતાનોને નવા કપડાં પહેરાવીને ખુશી અનુભવતા. પોતે ફાટેલા બૂટ કે ચંપલ પહેરી કામે જતા પરંતુ સંતાનોને તેમની જરૂરિયાતો પૂરી કરવામાંથી ક્યારેય બાકી ન રાખે એ પિતા. નાના હતા ત્યારે કદાચ પિતાને પુરા સમજી શક્યા ન હતા, પરંતુ પોતે પિતા બન્યા પછી પિતાના મુશ્કેલીઓના વ્યક્તિત્વની સમજ આવી. સંતાનો અને કુટુંબના ઉત્કર્ષ માટે પિતાએ દર્શાવેલા સમર્પણની ભાવનાની ઓળખ થઈ.

દુનિયાના દરેક પિતાને ફાધર્સ ડે નિમિત્તે યાદ કરી કોટી કોટી વંદન...

નિખિલ કિનારીવાળા, અમદાવાદ

પિતૃદેવો ભવ

પુરુષ એટલે આત્મા અને સ્ત્રી એટલે પ્રકૃતિ. બન્ને ના સહયોગ વગર આ સંસાર ચાલી શકે જ નહીં. પરમાત્મા એટલે અકર્તા પરંતુ એમની ઈચ્છા શક્તિ એટલે જ ત્રિગુણાત્મક સર્જન એમાં બ્રહ્મદેવ, વિષ્ણુ, અને શિવ, તથા એમની ત્રણ શક્તિઓ લક્ષ્મી, શિવા અને બ્રહ્માણી. એમણે સૃષ્ટિ સર્જન, પોષણ અને નાશ કે પરિવર્તન ગુણોના અને તત્વોના આધારે કર્યું

અર્ધનારીશ્વર નું સ્વરૂપ એ શુદ્ધ ચૈતન્યમય છે, બ્રહ્મભાવ, પ્રકૃતિની લીલા ત્યાંથી શરુ થાય છે. બ્રહ્મદેવ એ બધાના પિતા સ્વરૂપ છે, શિવ પાર્વતી જગતના માતાપિતા છે, અને લક્ષ્મી-નારાયણ તો સુખ શાંતિ સમૃદ્ધિ અને પોષણ કરનાર છે.

પિતા એ પુરુષ, પોરૂષ છે, કર્મની પ્રધાનતા અને કૌટુંબિક ભાવના નો નિર્વાહ એમની પવિત્ર ફરજ છે. બ્રહ્મદેવ ની માનસી સૃષ્ટિ, પછી મૈથુલ સૃષ્ટિમાં પુરુષત્વ એક મહત્વપૂર્ણ બાબત છે, એમાં ?વંશ પરંપરા અને ગુણો, સંસ્કાર અને સમૃદ્ધિનું વાહક બીજ છે. પરમાત્મા જ પુરૂષ રૂપે દેહમાં રહ્યા છે, એમ સમજવું સહેલું છે, કારણકે આખા વિશ્વમાં કર્મ સૃષ્ટિ માટે પુરુષ

ને મહત્વપૂર્ણ કાર્ય સોંપ્યું છે. આ પુરુષ જ્યારે પિતા બને, એટલે એનું શ્રુવન અને લક્ષ્ય બદલાઈ જાય. એણે પોતાના આશ્રિતો ના ભરણ પોષણ ઉપરાંત સામાજિક આર્થિક ધાર્મિક અને શ્રુવનની વાસ્તવિકતા ને સમજી કર્તવ્ય પરાયણ રહેવાનું હોય છે. આખી વિંદગી એ સંઘર્ષ કરીને સંપતિ બાળકોને આપી દે છે, છતાંય નિવૃત્ત થયા પછી પણ એ હંમેશા પોષક બની રહે છે. જ્યાં સુધી શક્ય હોય, શક્તિ હોય અને આર્થિક સધ્ધરતા હોય એ હંમેશા પોતાના કુટુંબ માટે બધું જ ન્યોછાવર કરે છે.

પિતાનું શ્રુવન એટલે ત્યાગનું શ્રુવન. પિતા એ પોતાના પિતૃશ્રદ્ધા ને અદા કરવા , શ્રદ્ધા અને દેવના શ્રદ્ધાને અદા કરવા ચાર પુરુષાર્થ નું સેવન કરી શ્રુવન ધન્ય બનાવે છે. પુરૂષ અને સ્ત્રી બન્ને એક જ છે, પરંતુ એમની ફરજો અલગ છે ગુણો અનેસહજ સ્વાભાવિક પ્રકૃતિને આધીન છે. તેથી બેઉ નું મહત્વપૂર્ણ યોગદાન છે. પરંતુ પિતા એ પિતૃઓનું સ્વરૂપ છે, પિતા એ પુત્ર માં શુર્વત શ્રુજીવિષા છે.

આ સંસાર પિતાનું શ્રદ્ધાભાવનું છે એ તમે ચુકવી ના શકો. પિતાશ્રુ સહજ,ત્યાગ, પ્રેમ ઉદારતા અને સંતાનોના ઉછેર પછી પણ પુરા શ્રુવનભર ફક્ત નિષ્કામ ભાવે એમની ઉજ્જવિ ઝંખે છે.માટે જ પિતૃદેવો ભવ કહ્યું છે.

હર્મેશ પિતા ના ચરણ સ્પર્શ કરવાથી માનવના અડધા દુ:ખ દૂર થાય છે, પિતા , ગુરુ અને ભગવાન એ દેવ છે. હર્મેશા એમની આજ્ઞાનું પાલન તમારી પ્રગતિ છે.ૐ

મોહનભાઈ આનંદ (વડોદરા)

મારો આદર્શ મારાં પિતાશ્રુ

વિરાટ આકાશને એક સાથે આંખોમાં ભરી લેવા ગમે તેટલો પ્રયત્ન કરો તો પણ એમાં સફળ થવાનું નથી. આકાશનાં એક ભાગ પર દ્રષ્ટિ કરો અને નિરખો ત્યારે ખ્યાલ આવે કે હજી આ અનંત આકાશનો મોટોભાગ તો મારી દૃષ્ટિસીમાની બહાર જ રહી ગયો છે. આવા જ વિરાટ વ્યક્તિત્વવાળા મારાં પિતાશ્રી માણેકલાલભાઈની શ્રુવનયાત્રાનાં અંતરંગ વિશે વિચારતાં હું અનોખું સ્પંદન અનુભવું છું.

મારાં પિતા માણેકલાલ પટેલ એટલે નિષ્કામ સેવાતત્પર, કાર્યકુશળ અને કર્તવ્યનિષ્ઠ, અધ્યાત્મપ્રેમી અને ભક્તહૃદયનો સરવાળો.

મારાં માટે પણ મારાં શ્રુવનમાં ઈશ્વર પછીનું સ્થાન મારાં પિતાનું છે. આજે પણ મારાં શ્રુવનમાં દરેક પગથિયે તે મને મારો હાથ પકડી આગળ લઈ જાય છે. મારી વાણી, વર્તન, વિચાર ,સંસ્કૃતિ, શ્રદ્ધા,આત્મવિશ્વાસ અને મારી રંગરંગમાં વહેતું દરેક વર્તન તેમનું જ સિંચન છે.

ખૂબ જ નાની ઉંમરમાં માતાપિતાની છત્રછાયા ગુમાવેલ બાળકમાં સામાજિક, આધ્યાત્મિક, કૌટુંબિક , રાજકીય અને વ્યક્તિગત ઉચ્ચ શ્રુવન શ્રુવવાની કળા પ્રભુની કૃપા વગર અશક્ય છે. કોઈ પણ જાતની અપેક્ષા વગર 'નિ:સ્વાર્થ સમાજસેવા' તેમનો શ્રુવનમંત્ર રહ્યો છે.

નિ:સ્વાર્થ દેશસેવા અને સમાજસેવામાં રસ ધરાવતા હોઈ કૉલેજકાળ દરમિયાન જ ગાંધીજીની ચળવળમાં જોડાઈ ભણવાનું છોડ્યું અને શ્રુવનભર ખાદી પહેરી. ચૌબનકાળથી જ આર.એસ.એસ. સાથે જોડાઈને સંઘનાં ગુજરાતનાં સેવામંત્રી તરીકે સેવા આપતા જ મોક્ષગતિ પામ્યા.

સમાજસેવા અને વ્યસ્ત વ્યાવસાયિક શ્રુવન સાથે પ્રભુભક્તિ તેમના શ્રુવનનું અવિભાજ્ય અંગ રહ્યું હતું. તેમના ભક્તિસભર ધાર્મિક શ્રુવન અને પ્રભુ પ્રત્યેની અખંડ શ્રદ્ધાની અમારા શ્રુવન પર પણ ઊંડી અસર રહી છે.

વ્યવસાયે પ્રિન્ટિંગપ્રેસ હોવાથી વિદ્વાન લેખકોની સગાંસંબંધી જેવી જ અવરજવર અમારે ઘેર રહેતી. જેની અસર હેઠળ મારો સાહિત્ય પ્રતિ પ્રેમ પાંગર્યો.

શ્રી રવિશંકર મહારાજની હાજરીમાં ખાદીનાં ચૂતરનાં તાંતણે બંધાયેલ મારાં માતાપિતાનું શ્રુવનશ્રુવન ખૂબ સુમધુર અને રસિક હતું. તેમના આધુનિક વિચારસરણીવાળા ,મૈત્રીપૂર્ણ દાંપત્યશ્રુવન સાથેના કૌટુંબિક શ્રુવનમાં અમારાં

ઉછેરથી અમારા સૌ ભાઈબહેનનો માનસિક વિકાસ પણ સરસ થયો. દેશસેવક અને સમાજસેવક તો એવા કે દેશની કે સમાજની કોઈ પણ જરૂરિયાતમાં હાલક પડે કે તે બધું કામ છોડી સેવા કરવા પહોંચી જતાં. તે કચ્છમાં ઘરતીકંપ હોય, ભોપાલ ગેસ દુર્ઘટના હોય, મોરબીનો મચ્છુ ડેમ તૂટ્યો હોય કે અડોશીપડોશીની નાનામાં નાની જરૂરિયાત હોય માણેકલાલ ખડે પગે હાજર જ હોય!

તેમનાં વ્યસ્ત શ્રુવન વચ્ચે પણ અમારી જરૂરિયાતનાં સમયે તે બધું છોડીને અમારી પડખે ઊભા રહેતા. મારી બધી જ માંદગીમાં તે 'મારી મા' બની મારે ઓશીકે , મારાં માથે હાથ ફેરવતાં અચૂક બેઠાં જ હોય! તેમનાં માનસિક સપોર્ટ, ઉચ્ચ સંસ્કારથી અમારા શ્રુવન પાંગર્યાં છે. દરેક જન્મે ભગવાન મને તેમની જ પુત્રી બનાવે.

પિતાને શત શત નમન, મારે માટે તો દરેક દિવસ

મારા પિતા...

મારા બાપુજી જેને અમે "બાપી" નાં હુલામણા નામથી બોલાવતાં હતાં..

મારા "બાપી" અમારા કુટુંબના, પરિવારના સમજદાર મોભી હતાં..

જન્મ આપી ને માતા? જનેતા બને? છે..

જ્યારે

ઉછેર કરવામાં આવતી અડચણોને દૂર કરવા પિતા ફરિશ્તા બને છે..

માતાની લાગણી હંમેશા દેખાય? છે

જ્યારે પિતાની લાગણી? રોજ અનુભવાય છે..

મારા "બાપી" ને લેખન, વાંચનનો શોખ હતો..

એમને રોજનીશી, જીવનનાં અનુભવ તથા ભવિષ્યના વિચારો લખવાની આદત હતી..

પોતાની ભૂલો અને અનુભવથી આગળ વધવાની એમનામાં આવડગત હતી..

બીજાની વાતો સાંભળતા, સમજતાં અને જરૂર પડે તો સલાહ પણ આપતાં..

પરિવારના દરેક સભ્યોની જરૂરિયાત ને સમજતાં અને પૂરી કરતાં..

મગજ ગરમ થાય ત્યારે મોટેથી પણ બોલતાં, પણ પળવારમાં નાના બાળકની જેમ હસી પડતાં..

એમને ધંધાની પણ સૂઝબૂઝ સારી હતી..

હંમેશા કહેતાં કે નોકરી કરી કોઈના ગુલામ થવું એના કરતાં ધંધો કરી પોતાની આવડત વધારવી..

ધર્મ પણ એમને ગમતો.. ધર્મ નો સાર સમજતાં અને જીવનમાં ઉતારતાં..

રહેણીકરણી એમની એકદમ સાદી અને સરળ હતી..

કહેવાય છે પિતાને ટિકરી વ્હાલી હોય છે..

હું પણ ?મારા ડાડાભાઈ પછીની એમની? લાડલી ટિકરી..

આજે ૫૦ વરસ પહેલાં ની વાત કરું તો એમના શોખ નહીં પણ? વિચારો આધુનિક હતા..

મને ઝંઘરીથી મોકલી મારો અભ્યાસ પૂરો કરાવ્યો..

મારી પડખે સદા રહેતાં..

મારી વાતને સમજતાં અને મારા બધા શોખ પૂરા કરતાં..

આજે "બાપી" ને ગયા ૧૭ વર્ષ થઈ ગયાં..

આજે એમને યાદ કરી શબ્દોમાં જીવંત કરવાનો મને મોકો મળ્યો છે..

આજે હયાત નથી પણ

સદા ધખકે છે દિલમાં,

"મારા પિતા"

NOG
સાહિત્ય સરિતા ગ્રુપ

પિતૃ દેવો ભવ માતૃ દેવો ભવ, પિતૃદેવો ભવ,

આચાર્ય દેવો ભવ.

આ ભારતીય સંસ્કૃતિના સંસ્કાર છે. પિતા, એવો સૂર્ય છે, જે સખત ગરમી આપે છે પણ એ ન હોય તો પરિવારમાં અંધારું છવાઈ જાય છે.

પિતાનું વ્યક્તિત્વ તથા સ્વભાવ સમજવો અઘરો છે, જે બહારથી કઠોર નાળિયેર જેવા હોય છે પરંતુ એમના હૃદયના પ્રેમની ધારા ટોપરાના પાણી જેવી મીઠી હોય છે.

સ્વના સ્વપ્ના, જેને દિશા આપનાર પિતા હોય છે. સંતાનને હાથ પકડી ચલાવનાર પિતા, ફક્ત એટલું જ ઈચ્છે છે કે સંતાન તેના ઘડપણની લાકડી બને

સંતાન હોવા છતાં માતા પિતાને વૃદ્ધાશ્રમમાં જવું પડે, ત્યારે માવતરના અંતરને આઘાત લાગે છે. ભારતીય સંસ્કૃતિમાં માતા પિતા પહેલા ઈશ્વર, ગુરુ છે, એમાં માવતર જીવતા દેવ છે, જેની પૂજા, સેવા, અર્ચના કરવી જોઈએ.

આપણી પાસે ભક્ત પુંડલિક નો દાખલો છે, જેણે માતા પિતાની સેવામાં બલેલ ન પડે એટલે ભગવાનને પણ એક ઈંટ પર ઊભા રાખ્યા હતા. ભાગવતમાં તો ત્યાં સુધી કહ્યું છે કે, જે માતા પિતાની સેવા નથી કરતા તેનું ભગવાન મોઢું પણ નથી જોતા.

પિતા એટલે ગુરુ, શિક્ષક, ત્યાગ, સમર્પણ, માર્ગદર્શક છે, જેને આંગળી પકડી ચાલતા તો શીખવ્યું પણ સાથે સાથે જગતની રીત, વ્યવહાર, રહેણી કહેણી બધું જ બતાવ્યું. બહારથી કડક દેખાતું વ્યક્તિત્વ અંદર થી એકદમ પોલુ હોય છે. જે ક્યારેય રડતા નથી, ક્યારે પણ ઉદાસ દેખાતા નથી, પોતાનું સર્વસ્વ જતું કરી, ક્યારેક પોતાની ઓળખાણ પણ ભૂલી અને માન અપમાન બધું સહન કરી, સંતાનની પ્રગતિ કરાવે છે.

પોતાના જીવનનો ધ્યેય ફક્ત સંતાન જ હોય છે. ઘરમાં એક દીકરી જ એમને સાચુ કહી શકે છે. પિતા વિનાનુ ઘર એટલે મોભ વગરનું મકાન.

એવી કંઈ જગ્યા છે? જ્યાં બધા જ ગુના માફ થઈ જાય છે. બીજી એવી કંઈ જગ્યા છે? જ્યાં દુઃખમાં સહારો, અસફળ થયા હોઈએ, ત્યારે આશ્વાસન મળે છે? આ બધા માટે એક જ જગ્યા છે પિતાનું ઠિલ, પિતાનો બંભો. પિતા એટલું જ કહે કે બેટા, હું બેઠો છું, ચિંતા ન કરીશ બધું બરાબર થઈ જશે. ત્યારે જે સાંત્વન મળે છે તે અવર્ણનીય છે.

ટૂંકમાં જે પિતા આપણને માતાની કૂબેથી જગતમાં લાવ્યા છે, તે આજીવન સંતાન પ્રત્યે, પૌત્ર, પૌત્રી દોહિત્ર, દોહિત્રી બધાને પોતાના બાહુપાશમાં લઈ ઓલાની ધારા વહેવડાવી સદા ફરજ નિભાવે છે. કહેવત સાચી જ છે, 'કે પુત્ર કુપુત્ર થાય પરંતુ માવતર કમાવતર ક્યારે પણ થતાં નથી'

શ્રીદેવી પિનાકીન પંચોલી. (અમદાવાદ).

પપપ.

પપ્પા અને હું

મારા પપ્પાની જન્મ તારીખ ૧૧.૦૮.૧૯૪૨ અને મારી ૧૩.૦૮.૧૯૭૨.

નાની હતી ત્યારે કાયમ કહેતી, 'પપ્પા! હું તમારાથી બે દિવસ જ નાની, તોયે તમે મારાથી કેટલા મોટા અને આટલી નાની. આનું કેમ? અને એ તથા ઘરના બધા હસી પડતા. સામાન્યતઃ બાળકના ઘડતરમાં માતાનો ફાળો વિશેષ અને વધુ હોય છે. પણ અમારા પપ્પા સર્વિસ પરથી આવી રાત્રે પૂંઠા પર ઘડિયાળ દોરી સમય સમજતા અને બોલતા શીખવાડતા એ હાલ પણ નજર સામે તાદૃશ્ય છે.

ધોરણ આઠથી ભારમાં મારા સાથે ભણતી વિદ્યાર્થિનીઓના જેમ જયાપાર્વતીનું અલૂણા પ્રત કરવાનું મેં પણ શરુ કર્યું. બહુ બ્યાલ ના આવે, પણ પૂછી પૂછીને કરતી. અમારો સંયુક્ત પરિવાર હતો. એ વખતે પપ્પા પ્રતના પાંચેય વર્ષના દર પાંચ દિવસ દરમિયાન સાંજે ઓફિસથી આવતા માત્ર મારા માટે 'દૂધનો માવો' લઈને આવતા.

ધોરણ અગિયારમાં હતી ત્યારે સ્કલમાં દૂધીના મૂઠીયાં ખાવામાં આવતા તબિયત બગડેલ. અમે રહેતા તે ઘરથી સરકારી દવાખાનું છાંક કિલોમીટર દૂર હતું. દવાખાનેથી વળતા મને ચક્કર આવવા લાગ્યા. તરત પપ્પાએ સાચકલ ઊભી રાખી. અને મને સાચકલ પર બેસાડી રાખી, એક હાથે મને પકડી રાખી; બીજા હાથે છેક ઘર સુધી સાચકલ દોરીને મને હેમખેમ ઘરે લઈ આવ્યા.

નવેમ્બર ૧૪માં મારો અકસ્માત થયેલ. ઓપરેશન બાદ સતત અઢી મહિના મારો બેડરેસ્ટ હતો. અમારા ઘરથી પપ્પાનું ઘર ત્રણેક કિલોમીટર દૂર. છતાં પપ્પા દરરોજ દિવસમાં એકવાર અવશ્ય મને જોવા, મળવા આવતા. ચાલીને આવતા, થોડું બેસી બખર અંતર પૂછી ઘરે જતા.

આમ, આવા એક બે નહીં પણ અનેક પ્રસંગો છે: જે ખરેખર અમીટ છે.

ન્યૂઝ ઓફ ગાંધીનગર સાહિત્ય સરિતા/ સાહિત્ય સંગીતનું વિશ્વ ગ્રુપ "પિતૃ દિન"

સાચ્યે જ, પપ્પાનો પ્યાર અનોખો હોય છે, અવ્યક્ત હોય છે. પપ્પા એ પરિવારના પીપળ વૃક્ષ સમાન હોય છે. પપ્પા એ જ તો પરિવારની છત હોય છે. મારા માટે અનન્ય લાગણી ધરાવનાર પપ્પાને 'ફાધર્સ ડે' પર શત શત પ્રણામ વંદન...

પ્રીતિ શાહ પટેલ 'પ્રીતાર્થ'

પપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપ.

માં" અને બાપનું મહત્વ

જ્યારે મકાનનું બાંધકામ થતું હોય ત્યારે બે બહું મહત્વની વસ્તુ હોય છે, એક "મોભ" અને બીજું ચણતરનો પાયો, એજ રીતે "માં" અને બાપનું મહત્વ એટલું જ મનુષ્યના જીવનમાં જરૂરી છે. મોભ એટલે જે મકાનની છત નું પ્રમુખ લાકડું તેનાથી આખા મકાનની સુરક્ષા સચવાય, અને પાયો એ મકાનની સાચવણી કરે. એમ મોભના રૂપકમાં પિતા, અને પાયામાં માતા છે. જીવનમાં પિતાનું સ્થાન સુરક્ષાકવચ જેવું છે, કહેવતો ભલે કહેવાયું હોય કે,

"ઘોડા ખેલંતા બાપ મરજો પણ,

દરણાની દળાજાર માં ના મરજો",

પરંતુ પિતા વગરની શૂન્યમય જિંદગી કેવી હોય છે, એ જાણવું હોય તો જેને નાનપણમાં પિતાની છત્રછાયા ગુમાવી હોય તેની પાસે ઘડીક બેસવું પડે. રામાયણકાળમાં પણ જ્યારે રામનું વન ગમન અને ભરત દ્વારા સમાચાર મળવા, કે પુત્રના વિયોગમાં પિતાએ પ્રાણ છોડ્યા, તે વખતે રામ જે સ્વયં ભગવાનનો અવતાર છે, એની મનોસ્થિતિ: પિતા વગરનો પુત્ર જ જાણી શકે. પિતૃદેવોભવ: ની વાત કરવી હોય, ત્યારે મારા નાનાશ્રી (ગણેશભાઈ નથુભાઈ પરમાર), એક વાત કરતાં એ મારે અંહી ટાંકી પડે. ૧૯૫૬ આજુબાજુ એમને ધોરાજી પંચકમાં નોકરી મળેલી, અને ત્યારે મૂળ વતનથી લગભગ ૩૦૦ કિલોમીટર દૂર નોકરી, ત્યારે તેમના પિતા ૭૦ વર્ષે પણ લાકડીના ટેકે ગામના બસસ્ટેશન સુધી મૂકવા આવતા અને પૂછતા રહેતા કે બેટા પાછો ક્યારે આવીશ, અને બસના આવે ત્યાં સુધી ત્યાં જ બેસી રહેતા, આજે ૮૦ વર્ષની ઉંમરે મારી સાથે વાતો વાગોળે ત્યારે એમની આંખમાં પિતાની યાદના આંસુ મને જોવા મળે છે.

પિતાને સંતાનો ઓલા જ હોય છે. પણ દીકરી પ્રત્યે એમનો એક અલગ લગાવ હોય છે, "કાળજાનો કટકો દિકરી" છે. ગુજરાતી સાહિત્યમાં ભારતીય લેખક ધૂમકેતુની "પોસ્ટ ઓફિસ" વાર્તામાં પિતાનો પ્રેમ "અલીડોસા" દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવ્યો છે. એક સમય શિકારી, અને દિકરી કેવું પરિવર્તન લાવે છે, શિકારી માંથી સામન્ય માણસ, દિકરી લગન બાદ સાસરે જાય અને, પછી પિતાની વેદના લેખકે બહુ સારી રીતે આલેખી છે. મૃત્યુ નજીક આવતા, ઓફિસના કલાક લક્ષ્મીદાસને પાંચ સોનાના સિક્કા આપે છે અને તેના મૃત્યુ પછી મરીયમનો પત્ર આવે તો પત્રને તેની કબર પર પહોંચાડવાનું કહે છે. અને વાર્તાનો અંત કરૂણ બની રહે છે.

આમ જીવનમાં પિતાનો પ્રેમ જગતનો સર્વશ્રેષ્ઠ પ્રેમ છે, તમામ વાંચકો ને

Happy Father's Day.

ધર્મેશ મકવાણ (હાલ: ગાંધીનગર

પપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપ.

જે આંગળીઓ ઝાલી દુનિયાની ગલીઓ જોઈ, એજ આંગળીએ જગ ઓળખાવ્યું, એ પિતાનું વ્યક્તિત્વ વટવૃક્ષ કરતાં ઓછું નથી! જેના છાંયડે મા અને સંતાનો શીતળતા અનુભવે છે. પરિવારના ભરણપોષણ માટે ગરમ રોટલીનો મોહ મૂકી દેતા પિતા અત્યંત સહનશીલ છે. એમના સૂચનો

ઠપકાઓ વેદમંત્રોથી ઓછાં મૂલ્યવાન નથી. જરુર જણાય ત્યાં સંતાનો સાથે સખતાઈથી વર્તે છે. રમવાના સમયે બાળક જેવા પણ બની જાય છે. એ પિતાનું બલિદાન માતા કરતા ક્યારેય ઓછું નથી. સાન્તાકલોઝ તો નાતાલ પર એક દિવસ અમારા માટે ગિફ્ટ લાવે પણ અમારા પિતાજી તો અમારા માટે રોજના જ સાંતાકલોઝ હોય!.

પિતાનું છાંયડો બાળકને ઓશિયાળો બનવા દેતો નથી. એટલું જ નહીં પણ તેને આંતરિક હિંમત આપે છે. વાતે વાતે ઝઘડી પડતા ઘણા નાના બાળકોને બોલતા મેં સાંભળ્યા છે "મારા પપ્પા સાંજે આવશે ને એટલે હું કહી દઈશ" "મારા પપ્પા મારા માટે લઈ આવશે" પિતાના સંઘર્ષથી બાળક અજાણ હોય છે. અને પિતાએ તેને જણાવતા નથી એ જ તો તેમનું મોટાપણું છે. કોઈપણ પ્રકારનો દાવો કર્યા વિના ઘરના નાના થી માંડીને ઘરડાઓ સુધીની જવાબદારી ઘણા પિતાઓ એકલે હાથે નિભાવીએ જતા હોય.

દીકરીને સાસરે વળાવતી વખતે માતા ધુસકે ધુસકે રડે છે. પણ પિતા મનમાં રડે છે. એ ખુલ્લા મને લોકો આગળ રડી પણ શકતા નથી. એ પિતા ખરેખર વંદનીય જ હોય....

ડો ભાવના સુથાર શાહ. (અંકલેશ્વર)
પપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપ.

આમતો પિતાના કોઈ દિવસ ના હોય પિતા હોય તો બધુજ છે પિતા બાળકોનું મુલ્યું આકાશ હોય છે,

એમની બધીજ જરૂરિયાત પૂરી કરવા તત્પર એક એવી વ્યક્તિ જે કોઈપણ ભોગે કોઈપણ સ્વાર્થ વગર પોતાના બાળકોને દુનિયાની બધીજ ખુશી આપવા તત્પર હોય છે,

પિતા ઘરનો પિલર હોય છે ને માતાના માથાનું સિંદુર

સમાજમાં માનમોભો ઈજ્જત બધુજ પિતા હોય છે,

પોતાના બાળકોમાટે એમની ખુશી માટે પોતાનું જીવન દાવ પર લગાવવાનું કામ ફક્ત પિતાજ કરી શકે છે, મા સેન્હ કરી શકે પિતા હિંમત હોય છે, એમનું સાહસ બાળકોમાં એક જોશ ઉભો કરે છે પિતા એક બડગ છે કે એક એવી ચટ્ટાન કે એનું હોવું એ દુનિયાની સૌથી ભેટ છે ભગવાન તરફથી જ્યા સુધી તમારા માતા પિતા તમારી સામે છે ત્યાં સુધી એમને તમારો પ્રેમ ને આદર આપો પિતા કઠોર હોય પણ કોમળ હૃદય ધરાવતા હોય છે એમને એમની પાછલી જિંદગીમાં બાળકોને સેટ થતા જોવા સિવાય એમનું કોઈ સ્વપ્ન નથી હોતું એક પિતાજ એવું ઈચ્છે કે મારા પછી મારી સંપતિ નો માલિક મારો દીકરો કે દિકરી હોય એ વાતનો એને ગર્વ હોય એજ પિતા કહેવાય... નયના પટેલ..નૈ..

પપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપપ.

પિતા - પુરુષમાંથી પુરુષોત્તમ રૂપે

હા, મેં પુરુષને પિતાની ભૂમિકામાં પરિવર્તિત થતો અવલોક્યો છે, જીવડ ભાવડ કામ છોડી સ્માર્ટ વર્ક કરતા મેં એને જોયો છે, બુટની લેસની જે પરવા ન કરતો એને બાંધવાનું મહત્વ સમજાવતો જોયો છે,

દેખાવને મારી દઈ ગોળી એને સુપર હીરો બનતા જોયો છે. હોદાનો રૂઆબ છોડી કાલીઘેલી ભાષામાં વાતો કરતા જોયો છે. સૂગ છોડી સંતાનના બાળોતિયા બદલાવતો જોયો છે, ધરતીકંપની ભૂમો પાડતાં ય ન જાગનાર એને મેં ધીમા રુદનથી પથારીમાં બેઠો થતો જોયો છે, ભાવતાં ભોજન પીરસાયા છતાં પૌષ્ટિકતાનું મહત્વ સમજાવવા ન ભાવતા શાક ખાતા જોયો છે.

ભાષામાં વાળ જોઈ ભાણુ છોડતો જે, એને હવે આવડે એવા વાળ સંવારતા પણ મેં જોયો છે, વિખરયેલા વાળે સ્ટાઈલથી ફરતો એને સંતાનના વાળમાં તેલ નાખતો અને તેનું મહત્વ સમજાવતો જોયો છે, આત્મજનનો ય અંદો ગ્લાસ ન વાપરતો એને બાળકના મુખમાંથી પડેલું ખાઈ જતો જોયો છે,

ગુસ્સામાં સાતમા આસમાને પહોંચતા, હા કહણ કાળજાના પુરુષને હેયામાં સંવેદનાના ઝરણા જન્માવતા મેં જોયો છે, પોતાના કામમાં અનિયમિત એવા એક પુરુષને નિયમિતતા અપનાવતો જોયો છે, પોતાને ચાલશે જે હશે એ કહેતા એ પુરુષને થેલો ભરાવી સંતાન માટે શોપિંગ પર જતા જોયો છે, એકની એક વસ્તુ વાપરતાં એને દર વર્ષે નવી કાર્ટન વાળી છત્રી, દર્હતર, પિચકારી લાવતા જોયો છે.

કાયમ બહારથી ખાલી હાથે આવતા એ પુરુષને મેં ખુશીયો ગજવામાં ભરીને લાવતા જોયો છે, રાત દિવસના કામમાંથી સમય

બચાવી એ પુરુષને નાનકડો થઈને રમતો જોયો છે. બાળકના એક નાનકડા સ્મિતે સ્વપ્નની સાર્થકતા સમો ખુશ થતા જોયો છે,

"ચિંતા ન કર, જે થશે એ જોયું જશે!" કલા પછી એને સંતાનના પરિણામ પહેલા રાતભર જાગતો જોયો છે, પત્નીની પહેલા ઝાઝી પરવા ન કરતો, "માંદી હોય તો દવા લઈ લે!" કહેતો જે એને સંતાનની માતાની કાળજી લેતા જોયો છે, કાયમ ઓશીકું ફગાવતો એને ઓશિકાને બાથમાં લઈ ક્યારેક અવાજ દબાવી દેતા પણ જોયો છે, "હું બેઠો છું ને!" કહી હેયાધારણ બંધાવતા એ પુરુષને એકાંતમાં ઓગળતા ય જોયો છે.

ઊંડી ઉતરી ગયેલી આંખોથી સંતાનનું મન ઉડાણ પૂર્વક વાંચતો પિતા પણ મેં જોયો છે.

"સૌ સારા વાના થશે!" કહી આશા બંધાવતો આશાવાદી પિતા પણ મેં જોયો છે. યુવાનીએ ઉંચી તરંગો સમો જે ઉછળતો એને પ્રશાંતમાં તબદીલ થતો જોયો છે.

ગોરંભાયેલા આકાશની જેમ ઓગળીને અમૃત સમો વરસતા જોયો છે. જોયા નથી કદી પરમપિતાને મેં પણ, "પિતા જેવા હશે પરમેશ્વર" એ અનુભવ કર્યો છે.

મારા પિતા અને મારા સંતાનોના પિતારૂપે મેં પુરુષને પુરુષોત્તમ બનતા નિહાળ્યો છે.

વેશાલી રાવલ. (સુંબઈ)

જો માંગતા હું
ચુપચાપ દે
દિયા, એ
જિંદગી
તૂ
કમી
તો
મેરે
પિતા
જેસી
બન

